Ἀριθ. 591 — Λεπτὰ εἴκοσι πέντε.

ΕΤΟΣ ΙΒ'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΓ'. Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρ. ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἐτήσιαι. — Γραφεῖον διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 32. 26 Ἀπριλίου 1887

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙΟΝ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΑΝΝΗ

Εὐλαβὴς ἐτέλεσε τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἡ Κέρκυρα τὰ ποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ μεγάλου αὐτῆς πολίτου, ὅστις ἀναπαύεται ἐν τῷ ἡσύχῳ σεμνείῳ τῆς Πλατυτέρας ὑπὸ ἀπέριττον λίθον, ὑπομιμνήσκοντα καὶ διὰ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτοῦ ἁπλότητος τὴν ὅλην περὶ τὸν βίον σεμνότητα τοῦ Κυβερνήτου. Ἁπλοῦς εἶνε ὁ ὁ τάφος ὡς λιτὸς ὑπῆρξεν ὁ βίος καὶ ἀφελὴς ἡ δίαιτα τοῦ Καποδιστρίου. Οὐδένα κενὸν μεγαλείου ὄγκον, οὐδεμίαν ἐπίδειξιν καὶ λάμψιν φέρει ὁ τάφος ἐκεῖνος, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ὁ θεατὴς λησμονεῖ τὸν ἄρχοντα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐνθυμεῖται μόνον τὸν ἀγαθὸν Μπαρμπαγιάννην, ὡς ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα ἀγαπητικῶς ὁ ἑλληνικὸς λαός, μετ' εὐγνωμοσύνης ἀποβλέπων εἰς τὴν φιλελεήμονα ὄψιν τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ Αἰγιναίου ὀρφανοτροφείου, εἰς τὴν πατρικὴν φιλοστοργίαν τοῦ κτίστου τῶν σχολείων, τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς γεωργίας, τοῦ προστάτου τῆς πενίας καὶ ὀρφανίας.

Ἄπορον ἀληθῶς εἶνε πῶς τὸ ποιητικὸν τοῦτο καὶ γλυκὺ ὄνομα τοῦ Μπαρμπαγιάννη δὲν ἔμεινε προσκεκολλημένον εἰς τὸ ἵδρυμα ἐκεῖνο, ἐν ᾧ ὁ Αἰγιναῖος λαὸς ἔβλεπεν ἐν πλήρει τῇ δράσει τῆς φιλοπατρίας καὶ ἀγαθοεργίας τὸν ἀγαθὸν Κυβερνήτην. Λέγω τὴν ἐν Αἰγίνῃ κατοικίαν καὶ τὸ διοικητήριον τοῦ Καποδιστρίου. Οἱ Αἰγινῆται γνωρίζουσι τὸν οἶκον ὑπὸ ἄλλο ὄνομα. Τὸ πρῶτον τοῦτο παλάτιον τῆς νέας Ἑλλάδος καλεῖται *Κυβερνεῖον*. Εἶνε ἴσως ἡ ἐπίσημος αὐτοῦ ἐπωνυμία ἀπὸ τῶν χρόνων καθ' οὓς εἰργάζετο καὶ ἔδρα ἐν αὐτῷ ὁ Κυβερνήτης.

Τὸ ὄνομα γνωρίζουσιν οἱ πλεῖστοι τῶν Αἰγινητῶν· ἀλλ' ὀλίγοι βεβαίως ἔχουσι συνείδησιν, ὅτι ὁ οἶκος ἐκεῖνος ἔχει ἱστορίαν καὶ ὅτι εἶνε κειμήλιον τῆς πόλεώς των. Ὅτε ἐπεσκέφθην τὸ παλάτιον τοῦ Μπαρμπαγιάννη· ἂς μοι ἐπιτραπῇ νὰ καλέσω οὕτω τὸ σεβαστὸν ἐρείπιον· καὶ εἶπον εἰς τὴν θυρωρόν, ἅμα εἰσελθὼν εἰς τὸν πυλῶνα, «αὐτὸ λοιπὸν εἶνε τὸ 'σπίτι τοῦ Καποδιστρίου;», ἔλαβον τὴν ἀπάντησιν· «ὁ Ἡλίας ἴσως τὸν ἐγνώρισεν· ἐμεῖς ἤλθαμεν ἀργότερα· δὲν τον γνωρίζω αὐτὸν ὁποῦ μου λέγεις.» Ἐφάνη εἰς αὐτὴν νέον τι καὶ ἄγνωστον καὶ ἀπροσδόκητον τὸ ὄνομα τοῦ διευθύναντος τὰς τύχας τῆς Ἑλλάδος ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου, οὗ ἡ αὐλὴ ἐχρησίμευεν εἰς αὐτὴν ἵνα ἁπλόνῃ τὰ νεόπλυτα ἀσπρόρρουχα τοῦ ἁπλοϊκοῦ συμβίου, ὅστις εἶνε τώρα ὁ διάδοχος τοῦ Καποδιστρίου ἐν τῷ Κυβερνείῳ.

Ὁ διάδοχος τοῦ Καποδιστρίου δὲν κυβερνᾷ τὴν Ἑλλάδα ἐκ τοῦ ἀνωτέρου ὀρόφου τοῦ παλατίου, ἀλλ' ἀρκεῖται εἰς τὸ νὰ κυβερνᾷ τὸν πενιχρόν του οἶκον, περιοριζόμενον εἰς τὰ ἐξ ἀριστερῶν τῷ εἰσερχομένῳ ἰσόγεια δωμάτια τοῦ Κυβερνείου. Δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τὸν φύλακα ἐκεῖνον θυρωρὸν τοῦ παλατίου, πολὺ δ' ὀλιγώτερον νὰ ὀνομάσωμεν αὐτὸν ξεναγόν. Ἡ μὲν θύρα εἶνε ἀναπεπταμένη εἰς πάντας τοὺς ἀνέμους καὶ πολὺ περισσότερον εἰς τοὺς σπανίους ἐπισκέπτας. Ὁ δὲ Ἠλίας οὐδὲν ἔχει νὰ δείξῃ ἐκ τοῦ παλαιοῦ μεγάρου τοῦ Κυβερνήτου, οὐδὲν νὰ ἐξηγήσῃ, οὐδεμίαν ἰδιαιτέραν αἴθουσαν νὰ νοίξῃ οὔτε νὰ ἑρμηνεύσῃ εἰκόνας ἢ σκεύη. Ὁ ξένος δὲν ἔχει ἀνάγκην ἑρμηνέως, ὅπως περιεργασθῇ τὸ πρῶτον παλάτιον τῆς νέας Ἑλλάδος. Τὰ κατ' αὐτὸ εἶνε ἁπλᾶ, ἁπλούστατα. Καὶ ἕνα μόνον ὀφθαλμὸν ἂν ἔχῃ ὁ ἐπισκεπτόμενος, θὰ ἴδῃ ὅ τι ἔχει νὰ ἴδῃ, ἐρήμωσιν καὶ ἐρείπια. Καὶ φεύγων δὲν θὰ πιστεύῃ, ὅτι εἶδεν ἀληθῶς ὅ τι πράγματι εἶδεν.

Ἡ ἐκ τῆς ὁδοῦ καμαρωτὴ εἴσοδος, πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῆς ὁποίας εὑρίσκονται τὰ δωμάτια τοῦ φύλακος, ἄγει εἰς μεγάλην αὐλὴν δισχιλίων περίπου πήχεων. Ὀλίγος εἶνε ὁ χῶρος ὃν διαφιλονεικεῖ εἰς τὴν κνίδην πρασιὰ λαχανικῶν, καλλιεργουμένων ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ ἰσογείου. Ἂν ἦσαν τοὐλάχιστον γεώμηλα, ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἠρειπιωμένου ἐκείνου κτιρίου θὰ ἐνόμιζεν, ὅτι ἐφυτεύθησαν ἐπίτηδες εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐπιμελείας καὶ τῆς ἀγάπης, μεθ' ἧς ὁ Καποδίστριας ἠγωνίσθη νὰ διαδώσῃ, ἅμα κατελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν καλλιέργειαν τοῦ φυτοῦ τούτου. Πόσα δείγματα τῆς φροντίδος αὐτοῦ ταύτης διασώζουσιν αἱ ἐπιστολαί του!

Εἰς τὸν ἄνω ὄροφον τῆς οἰκοδομῆς ἄγει κλίμαξ μαρμαρίνη. Ὡραία εἶνε ἡ θέα ἀπὸ τῆς κλίμακος ταύτης, ἥτις νῦν εἶνε πολλαχοῦ κατεστραμμένη. Βεβαίως ὁ Κυβερνήτης, κατερχόμενος αὐτήν, θὰ ἵστατο πολλάκις, ὅπως ῥίψῃ τὸ βλέμμα εἰς τὰ πρὸς τὰ δεξιὰ ὄρη, τὴν μητρόπολιν καὶ τὸ προσφιλὲς αὐτοῦ κτίσμα, τὸ ὀρφανοτροφεῖον, ἢ ἐντρυφήσῃ εἰς τὰς ἐξ ἀριστερῶν ἐν ἀπόπτῳ φαινομένας κλιτύας ἐν αἷς κρύπτεται ἡ μονή, εἰς τὰ πυρίκαυστα βουνὰ τῶν Μεθάνων, εἰς τὰ νῶτα τῆς γλαυκῆς θαλάσσης.

Ὁ ἄνω ὄροφος τοῦ Κυβερνείου συνέκειτο ἐκ δωματίων ἐννέα καὶ ἑνὸς διαδρόμου. Ἡ αἴσθησις ἣν ἐμποιεῖ ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν εἶνέ τι πλέον ἢ ἀλγεινή. Ὁ οἶκος ἐχρησίμευσε μετὰ τὴν κρητικὴν ἐπανάστασιν μέχρι τοῦ 1873 ὡς ἄσυλον ἑκατοστύων Κρητῶν προσφύγων. Ἂν ὁ Καποδίστριας ἔζη, ἡ φιλεύσπλαγχνος ψυχή του ἤθελε χαρῇ, ὅτι ὁ οἶκος αὐτοῦ ἔγεινεν ἱερὸν τῆς φιλανθρωπίας· ἀλλ' ἂν ἔβλεπε καὶ τὴν ἐρειπίωσιν, εἰς ἣν περιήγαγε τὴν σεμνὴν ἐκείνην στέγην ὁ συνωστισμὸς τῶν πενομένων καὶ ἀπατρίδων τέκνων τῆς μάρτυρος νήσου, τὸ ἐν αὐτῷ ἔμφυτον αἴσθημα τῆς εὐνομίας καὶ τῆς τάξεως ἤθελεν ἐξαναστῇ,καὶ ὁ ἀγαθὸς Μπαρμπαγιάννης ἤθελεν αἴφνης ἐκτραπῇ ὀργίλος εἴς τινα τῶν ἐκφράσεων ἐκείνων, αἵτινες ἀπεδείκνυον ὁπόσον ἐπαθαίνετο ἐκ τῆς περὶ αὐτὸν ἐπαναστατικῆς ἀκοσμίας τῶν κυβερνωμένων. Πλεῖστοι τῶν τοίχων ἔχουσι καταρρεύσει καθ' ὁλοκληρίαν καὶ φαίνονται τὰ ὑποβαστάζοντά ποτε τὸν πηλὸν ξύλα κεκαυμένα·ἀλλαχοῦ λείπει αὐτὴ ἡ στέγη. Αἱ ὕελοι τῶν παραθύρων εἶνε τεθραυσμέναι. Ἐν τῷ ἀκαθάρτῳ, ἐνιαχοῦ διερρωγότι πατώματι εἶνε συνεσωρευμένα ἀλλαχοῦ ξύλα, ἀλλαχοῦ ἄχυρα καὶ παλαιὰ ὑποδήματα καὶ σαπρία καὶ κόπρος. Ἡ ἀράχνη ὑφαίνει ἀκώλυτος ἀπανταχοῦ τὸν ἱστόν της, μόνη δεσπότις ἐν μέσῳ τῆς ἀγρίας ἐκείνης ἐρημώσεως.

Καὶ ὅμως ὁποία ἡ ἀντίθεσις τοῦ ἐλεεινοῦ παρόντος πρὸς τοὺς χρόνους καθ' οὓς περιέβαλλε τὰ δώματα ἐκεῖνα ὡς ἀγαθός τις δαίμων ἡ οἰκουρὸς στοργὴ τοῦ Κυβερνήτου. Δὲν ἦτο κτίριον πολυτελὲς βεβαίως τὸ Κυβερνεῖον, ἀλλὰ διακρίνει πᾶς τις μεθ' ὁποίας ἐπιμελείας καὶ φιλοκαλίας ἅμα εἶχε διακοσμήσει αὐτὸ ὁ Καποδίστριας. Φαίνονται ἀκόμη αἱ διὰ τῶν μελιταίων λεγομένων πλακῶν λιθοστρώσεις τοῦ δαπέδου, αἵτινες ἐνιαχοῦ προσλαμβάνουσι τύπον καλλωπιστικώτερον καὶ εἶνε διατεθειμέναι ἐπὶ τὸ καλλιτεχνικώτερον. Τὴν δ' ἐν κομψότητι ἅμα καὶ ἁπλότητι διασκευὴν τοῦ ἱδρύματος δεικνύει αὐτὸ τὸ γραφεῖον τοῦ Κυβερνήτου, εὐτυχῶς διασωζόμενον καλλίτερον τῶν ἄλλων δωματίων. Κεῖται τοῦτο ἀριστερὰ τῷ εἰσερχομένῳ. Τὸ ὀρόφωμα διασώζει τὰ ξύλινα αὐτοῦ φατνώματα, ποικιλλόμενα ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης διὰ μεγάλου ῥόδακος. Σώζεται ἀκόμη ὁ κρῖκος ἐξ οὗ ἐκρεμάννυτο πιθανῶς ὁ λαμπτὴρ ὁ φωτίζων τὰς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἀγρυπνίας τοῦ ἄρχοντος. Τὰ δὲ παράθυρα φέρουσιν ἔξωθεν *καφάσια* κατὰ τὸν τρόπον τῆς τουρκικῆς οἰκοδομίας.

Ἡ εἴσοδος εἰς τὸ δωμάτιον τοῦτο φέρει ἀληθεῖς συγκινήσεις. Ἀλλ' ὁπόσον συγκινητικώτερον θὰ ἦτο, ἂν ὁ οἶκος διετηρεῖτο εὐσταλὴς καὶ ὡς ἥρμοζεν, ἂν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦτο ἤθελον συγκεντρωθῇ ὡς κειμήλια ἅπαντα τὰ σωζόμενα ἔπιπλα καὶ ἐνδύματα τοῦ Κυβερνήτου καὶ πᾶσα ἀνάμνησις τοῦ ἀνδρὸς δυναμένη νὰ δώσῃ ζωὴν εἰς τοὺς ἀφώνους ἐκείνους τοίχους.

Ὁ πενιχρὸς οἰκίσκος, ἐν ᾧ ὁ Σχίλλερος ἔγραψε τὸ *εἰς τὴν χαρὰν* λυρικὸν αὐτοῦ ποίημα, δεικνύεται εὐλαβῶς εἰς τοὺς περιηγητὰς ἐν τῷ Gohlis παρὰ τὴν Λειψίαν, καὶ φυλάσσονται ἐν αὐτῷ ὡς προσκυνήματα ἡ τράπεζα τοῦ ποιητοῦ καὶ ὀλίγα αὐτόγραφά του καὶ ἐντὸς πλαισίου ἐκτεθειμένον ἓν ἐσωκάρδιον τοῦ λυρῳδοῦ. Ὁπόσον ἀξιώτερον θέας θὰ ἦτο τὸ σεμνὸν γραφεῖον τοῦ πρώτου ἄρχοντος τῆς ἐλευθέρας ἑλληνικῆς πολιτείας, ἐν ᾧ ἔγραψε τοσαῦτα χρυσᾶ ῥήματα καὶ ἠγρύπνησε τοσαύτας ἀγωνιώδεις νύκτας ἐργαζόμενος ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς πατρίδος!

Ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Κυβερνείου εὕρηται ἐγκεχωσμένος σιδηροῦς ἄκμων, ὅστις οὐχ ἧττον τοῦ κτιρίου τὸ ὁποῖον δι' ὀλίγων περιέγραψα, συνδέεται ἀμέσως πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς νέας Ἑλλάδος. Ὁ σίδηρος ἐκεῖνος εἶνε τὸ μόνον σωζόμενον λείψανον τῶν μηχανῶν τοῦ νομισματοκοπείου τοῦ Κυβερνήτου. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐκόπτοντο οἱ φοίνικες καὶ τὰ χαλκᾶ νομίσματα τῆς πρώτης ἐλευθέρας ἑλληνικῆς πολιτείας. Ἡ κάμινος ἐν ᾗ ἀνελύετο τὸ μέταλλον ἔκειτο ἐν τοῖς ἰσογείοις τοῦ Κυβερνείου,ἐκεῖ ὅπου τώρα κατοικεῖ ὁ κλητήρ. Ἡ μόνη ἱστορικὴ παράδοσις ἡ ζωογονοῦσα τὸ ἐρείπιον εἶνε ἡ περὶ *τοῦ φούρνου ὁποῦ ἐχύναν τὸ μπακίρι.*

Ἀλλ' ὁ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Αἰγιναίου Κυβερνείου σωζόμενος ἐκεῖνος ἄκμων τοῦ πρώτου ἑλληνικοῦ νομισματοκοπείου ἔχει παλαιὰν καὶ περίεργον τὴν ἱστορίαν. Εἶνε τὸ τελευταῖον λείψανον τῶν μηχανημάτων τοῦ νομισματοκοπείου τοῦ τάγματος τῶν Ἱπποτῶν τῆς Ῥόδου. Καθιδρύων ὁ Καποδίστριας τὰ ἑλληνικὰ πράγματα, εἶχεν ἀποστείλει τὸν φίλον αὐτοῦ Ἀ. Κοντόσταυλον εἰς Μελίτην, ὅπως ἐξαργυρώσῃ τὸ ὑπὸ τῆς ῥωσικῆς κυβερνήσεως διὰ συναλλαγματικῶν πληρωτέων εἰς Λονδῖνον σταλὲν εἰς τὸν Κυβερνήτην ἥμισυ ἑκατομμύριον ῥουβλίων. Ἐκεῖθεν δ' ἐκόμισεν ὁ Κοντόσταυλος εἰς Αἴγιναν καὶ τὰ πρὸς ἐκκοπὴν νομισμάτων μηχανήματα τῶν Ἰωαννιτῶν, οἵτινες μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Ῥόδου ὑπὸ τοῦ Σουλεϊμάνου,πλανηθέντες ἐπί τινα ἔτη,εἶχον

τέλος ἐγκαταστῇ τῷ 1530 εἰς τὴν Μελίτην, παραχωρηθεῖσαν αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ πέμπτου. Ἠγόρασε δ' αὐτὰ ὁ Κοντόσταυλος ἀντὶ τοῦ εὐτελοῦς τιμήματος ἑκατὸν λιρῶν στερλινῶν.Οὕτω δὲ τὰ αὐτὰ ἐργαλεῖα δι' ὧν εἶχον κοπῇ ἐν Ῥόδῳ νομίσματα ὑπομιμνήσκοντα τὴν ὑπὸ ξένων δεσποτῶν κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας κατοχὴν τῆς ἑλληνικωτάτης νήσου ἐχρησίμευσαν ὅπως κατασκευασθῶσιν οἱ φοίνικες καὶ οἱ ὀβολοὶ τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος, καὶ δὴ ἐν αὐτῇ ἐκείνῃ τῇ νήσῳ, ὅπου, ἀρχομένου τοῦ ἑβδόμου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος,εἶχον κοπῇ ἐπὶ Φείδωνος τὰ πρῶτα νομίσματα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, αἱ περιώνυμοι αἰγιναῖαι *χελῶναι.*

Οὐδεμία ἀναμνηστικὴ ἐπιγραφὴ ἔξωθεν τοῦ Κυβερνείου διδάσκει ἡμᾶς τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐκτίσθη. Οὐδὲ τοῦτο κἂν γνωρίζομεν, ἄν, ὅπερ πιθανώτερον, ᾠκοδομήθη ἐπίτηδες ἢ διεσκευάσθη ὡς διοικητήριον καταλλήλως παλαιοτέρα τις, ἤδη ὑπάρχουσα οἰκία. Ἡ Αἴγινα δὲν εἶνε πόλις παλαιά. Καθ' ὃν χρόνον ἔστησεν ἐκεῖ τὴν ἕδραν τῆς διοικήσεως ὁ Κυβερνήτης τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1828 ἡ Αἴγινα μόλις ἠρίθμει τριῶν δεκάδων βίον καὶ αἱ μεγάλαι ἐν αὐτῇ οἰκίαι ἦσαν πάνυ ὀλίγαι. Ἡ Αἴγινα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας δὲν ἔκειτο ἐκεῖ ὅπου εἶνε τώρα συνῳκισμένη ἡ πόλις κατὰ τὰς βορειοανατολικὰς ἀκτὰς τῆς νήσου παρὰ τὴν θέσιν ὅπου ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις. Οἱ Αἰγινῆται μόλις τελευτῶντος τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, ὀλίγα μόνον ἔτη πρὸ τοῦ 1800, ἤρχισαν καταβαίνοντες εἰς ἐκεῖνον τὸν αἰγιαλὸν ἐκ τῆς ἐγκαταλειφθείσης Παληαχώρας, ἧς σώζονται τὰ ἐρείπια ἐν μέσῳ πλήθους ἐκκλησιῶν μίαν καὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν ἀπὸ τῆς σημερινῆς πόλεως κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐξ αὐτῆς ἄγουσαν εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς. Τὰ πρῶτα δὲ κτίρια τὰ κτισθέντα κατὰ τὴν σημερινὴν παραλίαν ὀλίγον πρὸ τοῦ 1800 ἦσαν κατὰ τὰς διηγήσεις Αἰγινητῶν γερόντων τρία μαγαζεῖα, τὸ τοῦ Ν. Λογοθέτη, τὸ τοῦ Μιχαλάκη Μοίρα καὶ τὸ τοῦ Λιμπεροπούλου.Πλὴν δὲ τούτων ὑπῆρχεν ἤδη κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ ὁ οἶκος τῆς δημογεροντίας. Τῷ δὲ 1802 ἔκτισεν ὁ Σπυρίδων Μαρκέλλος, πάππος τοῦ ἐξ Αἰγίνης πρώην βουλευτοῦ, τὸν καὶ ἤδη σωζόμενον πυργοειδῆ αὐτοῦ οἶκον, βορείως δ' αὐτοῦ σχεδὸν συγχρόνως ἔκτισεν ὁ κτήτωρ τοῦ μαγαζείου Λιμπερόπουλος οἶκον, καὶ πλὴν τῶν δύο τούτων ᾠκοδομήθη ὁ οἶκος τοῦ ἰατροῦ Θωμᾶ Ζωγράφου. Οὗτοι ἦσαν οἱ πρῶτοι οἰκισταὶ τῆς Αἰγίνης ἀρχομένου τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος. Κατ' ὀλίγον δὲ ἤρχισαν οἰκοδομοῦντες καὶ ἄλλοι, οὕτως ὥστε κατὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Καποδιστρίου ἡ Αἴγινα ἠδύνατο νὰ ῥηθῇ ὅτι εἶχεν ὄψιν πόλεως. Ἀλλ' ὀλίγοι ὅμως ἦσαν οἱ μεγαλοπρεπεῖς οἶκοι τῆς νέας μητροπόλεως τῆς Ἑλλάδος, ἐξ ὧν ἐπιφανέστεροι ὁ τοῦ Τρικούπη καὶ ὁ τοῦ Κοντοσταύλου. Ὁ Καποδίστριας, γράφων τῇ 27 Ἰανουαρίου 1828 πρὸς τὸν στρατηγὸν Ἀδὰμ εἰς Κέρκυραν, ἔλεγεν αὐτῷ· «λυποῦμαι, στρατηγέ »μου, ὅτι δὲν δύναμαι νὰ προσφέρω εἰς τὸν »γραμματέα σας οὐδὲν τερπνότερον ἐν ταύτῃ »τῇ νήσῳ, ὧν καὶ ἐγὼ κατεσκηνωμένος ἐν κοι»νῇ καὶ ἴσῃ καὶ μόνῃ ἀπολαύσει τῇ τοῦ καλοῦ »ἀέρος καὶ θερμοκρασίας ἡδίστης.» Ὁ δὲ Νικόλαος Δραγούμης διηγεῖται ἐν ταῖς Ἱστορικαῖς αὐτοῦ Ἀναμνήσεσιν, ὅτι πλὴν τῶν κατεχόντων τὰς τρεῖς ἢ τέσσαρας μεγαλοπρεπεστέρας οἰκίας, οἱ λοιποὶ ἐνεφώλευον, ὡς ἀληθεῖς διάδοχοι τῶν Μυρμηδόνων, εἰς ἰσόγαια, κλίνην ἔχοντες τὸ χῶμα καὶ ἔπιπλα τὰ δερμάτινα δισάκκια, τοὺς πιστοτάτους τούτους συντρόφους τῶν συμφορῶν αὐτῶν καὶ περιπλανήσεων, κρεμάμενα ἀπὸ μακρῶν ξυλίνων ἥλων ἐπὶ μαυρωπῶν τοίχων, καὶ σκεύη τραπέζης πινάκια βαναυσουργῆ, ἐστερημένα χειλέων καὶ ὀδοντωτά, εἰς ἃ μετέχεον ἀνυπόμονοι ἀπὸ κοχλαζούσης διώτου χύτρας φακᾶς ἢ φασήλους. Καὶ ὅμως, προσθέτει, ἦσαν πανευδαίμονες καὶ ἐμακάριζον ἑαυτοὺς, διότι τότε πρῶτον μετὰ τοσαῦτα ἔτη ἔτρωγον ἀκαταδίωκτοι καὶ ἀδάκρυτοι τὸν ἄρτον αὐτῶν.

Δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς τὸν χρόνον καθ' ὃν κτισθέντος τοῦ Κυβερνείου ἱδρύθη ἐν Αἰγίνῃ ἀξιοπρεπὴς ἕδρα τῆς διοικήσεως, ἐν ᾧ συγχρόνως ἡ πόλις ἐκοσμεῖτο ὑπὸ τοῦ Κυβερνήτου διὰ τοῦ Ὀρφανοτροφείου καὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἅτινα μέχρι τῆς σήμερον ὑφιστάμενα μαρτυροῦσι τρανῶς τὸν ὑπὲρ τῶν κοινῶν πραγμάτων ζῆλον αὐτοῦ. Ἀλλὰ βεβαίως καὶ μετὰ τὴν οἰκοδόμησιν τοῦ παλατίου δὲν ἀπέβη τοῦτο τὸ κέντρον τοῦ κοινωνικοῦ βίου τῆς πρωτευούσης. Τοὐλάχιστον βλέπομεν, ὅτι τῷ 1829, πανηγυριζομένης τῆς κατὰ τὸν μῆνα Μάϊον ἀνακτήσεως τοῦ Μεσολογγίου, τὸ ἐθνικὸν εὐτύχημα ἑωρτάσθη ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Τρικούπη δι' εὐθυμίας, ἣν μετὰ μεγίστης χάριτος διηγεῖται ὁ Δραγούμης, περιγράφων τὴν ὑπέροχον ἐμφάνειαν τῆς οἰκοδεσποίνης καὶ τὸν ὑπὸ τοὺς ἤχους τοῦ Φλογαΐτου χορὸν καὶ τὰ ᾄσματα τοῦ κιθαρῳδοῦ Σκούφου καὶ τὴν ἐμμελῆ τοῦ Κοκκινάκη κιθαρῳδίαν. Πολυτελέστερος δὲ τῆς ὑπουργικῆς ἑορτῆς ὑπῆρξεν ὁ ἐν τῷ εὐρεῖ καὶ κομψῷ οἴκῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου Κοντοσταύλου πρὸς τιμὴν τοῦ Γάλλου στρατηγοῦ Μαιζὼν τελεσθεὶς χορός, δι' ὃν καὶ ἔντυποι εἶχον διανεμηθῆ προσκλήσεις. Ἀλλ' ἂν ὁ οἶκος τοῦ ἀγάμου Κυβερνήτου δὲν διεκρίνετο διὰ τὴν παρεχομένην ἐν αὐτῷ ψυχαγωγίαν εἰς τοὺς ἀστοὺς τῆς Αἰγίνης, οἱ ἔγκριτοι τῶν τότε Ἑλλήνων ἐγνώριζον καλῶς, ὅτι ἐν αὐτῷ δὲν ἐχαλκεύετο μόνον τὸ νόμισμα, ὅπερ

ἔφερεν ὡς σύμβολον τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος τὸν φοίνικα, ἀλλὰ καὶ παρεσκευάζετο ἐν ἀγῶνι πνευματικῆς ἐνεργείας ἡ ἀνάπλασις τῆς ἐκ τῶν δεσμῶν τῆς δουλείας λυτρωθείσης πατρίδος ὑπὸ τὴν φιλόπατριν διοίκησιν τοῦ Καποδιστρίου.

Σήμερον οὐδὲν ἐνθυμίζει ἐν Αἰγίνῃ τὸν Κυβερνήτην. Μόνη ἡ κυβέρνησις, μεταπλάσασα εἰς φυλακὰς τὸ εὐρὺ Ὀρφανοτροφεῖον, ἐσεβάσθη τὸν ἔξωθεν αὐτοῦ ἀναμνηστικὸν ἐπὶ λίθου πίνακα τὸν μαρτυροῦντα, ὅτι τὸ μέγα ἐκεῖνο οἰκοδόμημα ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Καποδιστρίου. Ἀλλ' ἡ δημοτικὴ ἀρχή, χρίουσα ἐκ νέου τὴν δημοτικὴν σχολὴν τὴν ὑπ' ἐκείνου κτισθεῖσαν, ἀφῆκε τὸν χρωστῆρα τοῦ κονιατοῦ νὰ ἐπικαλύψῃ ἀπειροκάλως καὶ αὐτὸν τὸν λίθον, ἐφ' οὗ ἐνεγράφετο τὸ ὄνομα τοῦ φίλου τῆς παιδείας κτίστου. Τὸ δὲ Κυβερνεῖον κινεῖ, ὡς εἴδομεν, τὸν οἶκτον τοῦ ἐπισκέπτου. Ἡ φιλοτιμία τῶν Κερκυραίων ἂς διδάξῃ τοὺς Αἰγινήτας. Ἂν ὁ Καποδίστριας εἶνε τῆς Κερκύρας υἱός, ἀλλὰ τῆς Αἰγίνης δύναται νὰ ὀνομασθῇ πατὴρ καὶ οἰκιστής. Ἂς δείξωσιν, ὅτι αἰσθάνονται ὁποῖα κειμήλια ἐκ τῶν πρώτων χρόνων τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας ἐγκλείει ἡ νῆσος αὐτῶν καὶ ἂς μεταβάλωσιν εἰς προσκύνημα τῶν Ἑλλήνων ὅ τι σήμερον εἶνε θέαμα ἀνάξιον ἀνδρῶν ἐλευθέρων.

Σπυρ. Π. Λαμπρος

Ο ΕΜΠΡΗΣΤΗΣ

(Μυθιστορία Ἠλ. Βερτέ.—Μετάφρασις Α. Β.)

[Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.]

ΙϛΊ.

Ἡ πρσστάτις.

Αἴφνης ἡ γυνὴ ἐπεστράφη. Ἰδοῦσα τὸν Ζωζόν, ἔπαυσεν ᾄδουσα καὶ τὸν ἐθεώρησεν ἀτενῶς. Εἶτα δέ, ρίψασα χαμαὶ δέσμην ξηρῶν κανναβοξύλων, ἣν ἐκράτει, ὥρμησε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἔδραξεν ἀπὸ τοῦ βραχίονος.

— Κατεργάρη! ἐφώνησε· σ' ἔβαλαν νὰ μὲ κατασκοπεύσῃς, αἴ; Ποιὸς εἶσαι; ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι; πῶς σὲ λέγουν;

Τὸ παιδίον ἔμεινε κατάπληκτον ἐκ τῆς βίας ταύτης. Μάτην δὲ προσεπάθει ν' ἀποσπασθῇ, κ' ἐνῷ εἶχεν ἀντιστῆ εὐθαρσῶς εἰς τὸν φοβερὸν Ἱερώνυμον, ἔτρεμεν ἐκ φόβου πρὸ τῆς ἐκμανοῦς ἐκείνης γυναικὸς, τῆς ἀπλανὲς ἐχούσης τὸ βλέμμα καὶ σπασμωδικῶς χειρονομούσης. Οὐχ ἧττον ἀπήντησε κλαυθμηρίζον.

— Δὲν ξέρω, κυρά, τί μοῦ λές... Ὁ πατέρας μου μὲ κυνηγᾷ, καὶ θέλει νὰ μοῦ σπάσῃ τὰ πλευρά. Βοήθησέ με... ἔρχεται!

Ἡ γυνή, ἣν ἀνεγνώρισεν ἤδη βεβαίως ὁ ἀναγνώστης ὡς τὴν Φακινέταν, ἐθεώρει πάντοτε ἀτενῶς τὸ παιδίον.

— Ὤ! εἶνε σχοινοβάτης ὁ μικρός! ἐφώνησε τέλος ἀνακαγχάζουσα. Κάμνεις παιγνίδια, μικρούλη, αἴ! Κ' ἐγώ, ξεύρεις, ἂν θέλω μπορῶ νὰ κάμω.. Ἀναιβαίνω εἰς τὰ δένδρα, πηδῶ χαντάκια... καὶ σὲ σχοινὶ τεντωμένο, νὰ θελήσω, περπατῶ! Νὰ κάμωμε τόρα παιγνίδια οἱ δύο μαζή!

Ὁ Ζωζὸς δὲν ἤξευρε τί νὰ ὑποθέσῃ περὶ τῆς ἀγνώστου, ἧς τοσοῦτον παράδοξοι ἦσαν αἱ πράξεις καὶ οἱ λόγοι. Ἀπήντησε δὲ τέλος ἀδημονῶν.

— Ἔλα, ξεμπέρδευε! Ὁ μπάρμπα Γερώνυμος τραβάει δρόμο... θέλεις ἢ δὲν θέλεις νὰ μὲ κρύψῃς;

Ἡ Φακινέτα κατέστη πάλιν αἴφνης σοβαρά, κ' ἐξήταζε μετὰ προσοχῆς τὸν Ζωζόν.

— Πόσον χρόνων εἶσαι; ἠρώτησε.

— Δέκα.

— Δέκα! ἐπανέλαβεν, αὐτὴ πρὸς ἑαυτὴν λέγουσα. Τόσο θὰ ἦτον, ἂν ἔζοῦσε.

Κ' ἐσίγησε πάλιν.

— Πῶς σὲ λέγουν; ὑπέλαβε.

— Ζωζὸ, Ἐξαρθρωμένο!

— Αὐτὸ εἶνε παρανόμι! τὸ ἀληθινό σου ὄνομα;

— Δὲν ξεύρω.

Νέα σιγή. Ἡ παράφρων ἐφαίνετο λίαν τεταραγμένη, καὶ ἡ εὐτράπελος φυσιογνωμία της ἐξέφραζεν ἀλληλοδιαδόχως τὰ ἐναντιώτατα τῶν αἰσθημάτων. Τέλος ἔδραξε τὰς δύο χεῖρας τοῦ Ζωζοῦ.

— Κύτταξέ με! τῷ εἶπε· κύτταξέ με καλά,.. 'ς τὰ μάτια! Ἔτσι.

Ὁ παῖς ὑπήκουσε μηχανικῶς· ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἔκυψε τὴν κεφαλὴν οἱονεὶ βασκανθεὶς ὑπὸ τῆς Φακινέτας. Ἐκείνη τὸν ἀπώθησε βιαίως κ' ἐψιθύρισεν ἀναλυομένη εἰς δάκρυα·

— Δίκαιον ἔχουν νὰ μὲ λέγουν τρελλήν! Παντοῦ βλέπω τὸν μικρόν μου Ἰάκωβον, καὶ ὁ Ἰάκωβός μου ἀπέθανε, ἐδῶ καὶ ὀκτὼ χρόνια! Εἶμαι βεβαία,.. ἐχάθη εἰς τὴν πυρκαϊὰν ἑνὸς ἀχυρῶνος, κ' ἔγεινε ἄγγελος εἰς τὸν οὐρανόν... Αὐτὸς ὅμως ἔχει τὰ μάτια τοῦ Ἰακώβου μου, καὶ τὸ πρόσωπόν του θαρῶ... Ὄχι! ὄχι! ὁ Ἰάκωβος ἦτον ὡραιότερος· ἦτον ἄσπρος καὶ κόκκινος, μὲ κατσαρὰ μαλλιά... Αὐτὸς εἶνε ἄσχημος, ἰσχνὸς, στροβοπόδης, πιτσιλισμένος.. τὰ μάτια του ὅμως.. τὰ μάτια του!

Ἡ ἐναγώνιος ἀμηχανία τῆς ταλαιπώρου γυναικὸς ἐνέπνεεν ἀληθῶς οἶκτον. Ἀλλ' ὁ Ζωζός, βαρυνθεὶς τὴν φλυαρίαν αὐτὴν, ἣν οὐδόλως ἐνόει, εἶπεν ἀγανακτῶν:

— Ἀφοῦ δὲν μὲ λυπᾶσαι, τὸ στρίβω. Ὁ μπάρμπα Γερώνυμος ἔφθασε, καὶ ἂν μὲ πιάσῃ, μὲ τελείωσε.. Προσκυνῶ!

Πράγματι δὲ ὁ ἐπίμονος Ἡρακλῆς ἐφαίνετο ἤδη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν, καὶ προὐχώρει διὰ φοβερῶν βημάτων, ὡς ὁ *δράκος* τοῦ παραμυθίου. Ὁ Ζωζὸς ἐτράπη εἰς φυγήν, ἀλλ' ἡ Φακινέτα τὸν κατέφθασεν.

— Ἔλα μαζή μου, τῷ εἶπε, νὰ σὲ κρύψω. Καὶ ἂν ὁ αὐθέντης σου εἶνε κακός, ἐγὼ τοῦ βάζω θεογνωσία.. Δὲν φοβοῦμ' ἐγώ!

Ἐξήγαγε δὲ τὸν παῖδα τῆς ὁδοῦ καὶ τὸν ἔσυρεν ὄπισθεν φρακτῶν, δυναμένων νὰ κρύψωσι τὴν πορείαν των. Ἔβαινον ταχέως δι' ἀγρῶν καὶ ἀμπελώνων, ἡ δὲ Φακινέτα, κρατοῦσα τὸν μικρὸν ἀθλητὴν ἀπὸ τῆς χειρός, τὸν ἐβοήθει νὰ ὑπερπηδᾷ τὰ ἐμπόδια. Δὲν τῷ ὡμίλει, ἀλλὰ τὸν ἐθεώρει πάντοτε μετὰ τῆς προσηλώσεως ἐκείνης, ἥτις τοσοῦτον ἐστενοχώρει τὸν Ζωζόν.

Προσήγγισαν οὕτως εἰς τὸν ποταμόν, οὗτινος αἱ ὄχθαι ἐφαίνοντο φοιτώμεναι παρ' ἀνθρώπων. Ἀλλ' ἡ Φακινέτα δὲν ἐπροχώρησεν ἕως ἐκεῖ, κ' ἐτράπη ἄλλην ἀτραπόν, φρασσομένην ἑκατέρωθεν ὑπὸ ἀκανθῶν καὶ κνίδης, ἔφθασε δὲ μετά τινα λεπτὰ εἰς ἔπαυλιν ἠρειπωμένην, ἀκατοίκητον οὐδ' οἰκήσιμον ἀπὸ μακροῦ ἤδη χρόνου. Αἱ περικυκλοῦσαι αὐτὴν ζυγίαι καὶ καρύαι τοσοῦτον εὐρώστως εἶχον ἀνακλαδωθῆ, ὥστε ἐκάλυπτον διὰ τοῦ μελανοῦ των φυλλώματος τοὺς ἀστέγους τοίχους, ἐφ' ὧν ἀνερριχᾶτο ὁ κισσός.

Ὁ τόπος οὗτος εἶχεν ἀπαισίαν φήμην ἐν τῇ χώρᾳ. Πρὸ εἴκοσιν ἢ τριάκοντα ἐτῶν, ἡ ἔπαυλις ἀνῆκεν εἰς πτωχόν τινα γεωργόν, ὅστις καταστραφεὶς ἐξ ἐπανειλημμένων κακῶν συγκομιδῶν, καὶ περιελθὼν εἰς ἀπόγνωσιν εἶχεν ἀπαγχονισθῆ. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δ' ἐκείνης τὸ σαθρὸν ἤδη οἰκοδόμημα εἶχεν ἐγκαταλειφθῆ ὑπὸ τῶν νέων του κυρίων. Μετενεχθέντος ἀλλαχοῦ τοῦ κέντρου τῆς καλλιεργείας, κατέπεσον αἱ στέγαι, ἀφῃρέθησαν τὰ ὑλικά, καὶ οἱ διαβάται συνεπλήρωσαν τὴν καταστροφήν. Ἐλέγοντο δὲ καὶ βρυκόλακες πλανώμενοι τὴν νύκτα περὶ τοὺς γηραιοὺς τοίχους, καὶ αἱ ἀγαθαὶ τῶν περιχώρων γυναῖκες ἀπέφευγον νὰ εὑρεθῶσι τὸ βράδυ πλησίον τῶν ἐρειπίων αὐτῶν, ἅτινα ἐκαλοῦντο ἔτι τὸ Κτῆμα τοῦ Κρεμασμένου.

Ἡ παράφρων ἐγνώριζεν ἴσως τὴν παράδοσιν αὐτήν· οὐχ ἧττον ἐξακολούθησε νὰ προχωρῇ διὰ τῆς ἀτραποῦ, ἥτις ἀνειλίσσετο ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων, κ' ἔφθασεν εἰς μέρος τι τῆς οἰκοδομῆς ὀλιγώτερον κατεστραμμένον τῶν ἄλλων. Ἀφικομένη πρὸ μικρᾶς ταπεινῆς θύρας, ἣν εἶχε καταφάγει τὸ βρύον, ἤγειρε τὸν μάνδαλον καὶ εἰσήγαγε τὸ παιδίον εἰς δωμάτιον γυμνὸν ἐπίπλων, τὸ μόνον ὅπερ ἔμενεν ἔτι σῶον. Ἡ πρὸς τὸν δρόμον θυρὶς δὲν εἶχε πλέον ὑελώματα, ἀλλ' ἀπλοῦν παραθυρόφυλλον, μόλις στρεφόμενον περὶ τοὺς σκωριῶντας αὐτοῦ στρόφιγγας. Δύο τρεῖς δένδρων κορμοὶ ἀπακεκομμένοι ἐχρησίμευον ὡς ἕδραι, πλὰξ δὲ ἐντετειχισμένη κατὰ τὸ ἄκρον αὐτῆς ἐπεῖχε θέσιν τραπέζης. Ἐπὶ τῆς πλακὸς αὐτῆς ἦσαν ὀλίγοι καρποὶ καὶ τεμάχιον ἄρτου, μίαν δὲ τῶν γωνιῶν τοῦ δωματίου ἐπλήρουν δέσμαι πολλαὶ τῶν ξηρῶν ἐκείνων κανναβοξύλων, ἅτινα συνεκόμιζεν ἡ Φακινέτα καθ' ἣν στιγμὴν ἀπήντησε τὸν μικρὸν σχοινοβάτην.

Τὸ παράθυρον ἦτο τὴν ὥραν ἐκείνην ἀνοικτόν, καὶ εὐκόλως ἠδύνατό τις νὰ παρατηρήσῃ πάσας αὐτὰς τὰς λεπτομερείας. Ἐκ πρώτου βλέμματος δὲν ἐφάνη ὁ Ζωζὸς ἐνθουσιασθεὶς ἐκ τοῦ προσφερομένου αὐτῷ ἀσύλου.

— Ἐδῶ κάθεσαι; ἠρώτησεν ἐλαφρῶς μορφάζων.

— Ὄχι, ἀπήντησεν ἡ Φακινέτα. Ἔρχομ' ἐδῶ καμμίαν φοράν, ὅταν μὲ παρατυραννοῦν εἰς τὴν πόλιν... Ἐδῶ κάμνω ὅ,τι θέλω· κλαίω, γελῶ, ἂν μοῦ ἔλθῃ ὄρεξις. Ἀλλ' ἀναπαύσου τόρα... ἂν πεινᾷς, φάγε· αὐτοῦ εἶνε τὸ πρόγευμά μου.

Κ' ἔδειξε τὰ ἐπὶ τῆς πλακὸς λιτὰ τρόφιμα.

Ὁ Ζωζός, οὗτινος ὁ δρόμος εἶχε κεντρίσει τὴν ὄρεξιν, οὐδόλως ἐφάνη ἀκατάδεκτος· καθίσας δ' ἐπί τινος τῶν κορμῶν, κατηνάλωσεν εὐθύμως τὸ πρόγευμα τῆς οἰκοδεσποίνης του.

Αὕτη ἐκάθητο ἀπέναντί του, καὶ τὸ πρόσωπόν της ἐξέφραζε τὰ ποικιλώτατα τῶν αἰσθημάτων. Αἴφνης ἐφώνησε:

— Μικρέ, θέλεις νὰ σὲ λέγω Ἰάκωβον;

— Λέγε με ὅπως ἀγαπᾷς, ἀπήντησεν ὁ Ζωζός, δάκνων ἀπλήστως ἐρυθρὸν μῆλον.

— Ἰάκωβε,.. μικρέ μου Ἰάκωβε! ἀνέκραξεν ἡ τρελλή.

Καὶ προσελθοῦσα κατησπάσθη τὸν δῆθεν Ἰάκωβον, ὅστις ἀτάραχος ἐδέχθη τὰ φιλήματα.

Μόλις οὗτος ἐτελείωνε τὸ λιτόν του πρόγευμα, καὶ ἠκούσθη κρότος βημάτων ἐν τῇ παρερχομένῃ πρὸ τῶν ἐρειπίων ὁδῷ. Ἡ Φακινέτα ἔδραμεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ εἶδε τὸν Ἡρακλῆ περιφερόμενον ἀμηχάνως, καὶ διαποροῦντα βεβαίως ἂν ὁ φυγὰς ἐκρύπτετο ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων ἐκείνων. Ἡ παράφρων ἔνευσεν εἰς τὸν Ζωζόν, ὅστις συνεσπειρώθη εἰς μίαν γωνίαν, ἐκείνη δέ, προκύψασα εἰς τὸ παράθυρον, οὕτως ὥστε νὰ ἀποκωλύῃ τὸ βλέμμα, ἀνέμεινεν.

Ὁ Ἡρακλῆς ἐφάνη ἐκπλαγεὶς ὅτε τὴν εἶδε. Ἠρώτησε δὲ μετὰ δισταγμοῦ:

— Κυρά, μήπως εἶδες ἀπ' ἐδῶ κανένα παληόπαιδο, ποῦ ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι μας; Εἶνε ἕνα ἀχρεῖο ὑποκείμενο, ποῦ δὲν ξεύρομε τί νὰ τὸ κάμωμε, ἡ μάνα του κ' ἐγώ.. Κύτταξε πῶς μ' ἔκαμε!

Καὶ ἀφαιρέσας τὸν γηραιόν του πῖλον ἔδειξε τὴν χαίνουσαν πληγὴν τοῦ μετώπου του.

—Δὲν εἶνε παιδί σου! εἶπε ταχέως ἡ Φακινέτα. Πές το! δὲν εἶνε παιδί σου!

Ὁ Ἱερώνυμος τὴν ἐθεώρησεν ὀργίλος.

— Δὲν μοῦ λές, κυρά, τί τρόπος εἶνε αὐτός; Δὲν εἶσαι 'ς τὰ καλά σου, μοῦ φαίνεται. Παιδί μου, ξεπαιδί μου, τὸ εἶδες;

— Ἄ! πές το τὸ λοιπόν, πῶς δὲν εἶνε παιδί σου! Ποῦ τὸ ηὗρες; Ὁ κόσμος λέγει πῶς ἐσεῖς οἱ σχοινοβάται ἀγοράζετε παιδιά,.. ἢ τὰ κλέφτετε;.. Τὸ ἔκλεψες αὐτό, αἴ;

Ὁ Ἡρακλῆς ὕψωσε τοὺς ὤμους.

— Τέτοιαις αὐθάδιαις, γυναῖκα, εἶπε, ἀπάντησι δὲ χρειάζονται. Ἐγὼ χαρτὶ τῆς δημαρχίας . . . Ἀλλὰ βάζω στοίχημα, ἐξηκολούθησε βροντοφωνῶν, ὅτι τὸν εἶδες τὸν παστρικό μου κι' αὐτὸς σοῦ τὰ εἶπε, ὅλ' αὐτὰ τὰ κουροφέξαλα. Ἕνας δοῦλος κατεργάρης, ποῦ τὸν ἔδιωξα, τοῦ τἄβαλε αὐτὰ 'ς τὸ κεφάλι. Ἔλα . . τὸν εἶδες; πές μου το, . . ἴσως μάλιστα τὸν πῆρες καὶ 'ς τὸ σπίτι σου.

Συγχρόνως δὲ προσεπάθει νὰ ἴδῃ διὰ τοῦ παραθύρου.

Ἡ Φακινέτα ἐκινήθη ὡς ἀγριωθεῖσα γαλῆ καὶ προέτεινε τὸν βραχίονα, ὡσεὶ θέλουσα νὰ ἐμπήξῃ τοὺς πέντε ὄνυχάς της ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ Ἡρακλέους. Ἀλλὰ μετανοήσασα, ὑπέλαβε δι' ἀκάκου καὶ θωπευτικῆς φωνῆς:

— Δὲν μ' ἐκατάλαβες, καλέ μου ἄνθρωπε. Ποῦ νὰ τὸ ἰδῶ τὸ παιδί σου; Ἔλεγα μόνον ὅτι παιδὶ ποῦ δέρνει τὸν πατέρα του δὲν 'μπορεῖ νὰ εἶνε παιδί,.. εἶνε τέρας!

Ἡ Φακινέτα ἔλεγε ταῦτα μετὰ προσποιήτου ἀθωότητος καὶ ἀγανακτήσεως, διότι καίτοι παράφρων, ἦτο ἔξοχος κωμῳδός.

Ὁ Ἡρακλῆς ἠπατήθη ἐντελῶς.

— Ὤ! αὐτὸ βέβαια! ἀπήντησε, μολονότι τὸ ἐπαγγελμά μας ἔχει καὶ κἄτι ὑποκείμενα, ποῦ..... Ἀλλ' ἀφοῦ δὲν τὸν εἶδες ποῦ λές νὰ ἐπῆγε;

— Αἴ, ἐκεῖ κάτω βέβαια, κοντὰ 'ς τὸ ποτάμι, ποῦ εἶνε σπίτια.

— Μπορεῖ,.. δὲν πῆγα ἀκόμη ἀπ' ἐκεῖνο τὸ μέρος... Πρέπει ὅμως νὰ τὸν εὕρω, γιατὶ εἶνε καλὸς νὰ μοῦ κάμῃ δουλειαῖς μὲ φούνταις. Προσκυνῶ.

— Σ τὸ καλό! εἶπε μειλιχίως ἡ Φακινέτα.

Ὁ Ἡρακλῆς ἀπεμακρύνετο· ἀλλ' ἐπιστρέφων μετὰ μικρόν, ὑπέλαβε τολμηρότερον.

— Δὲν μοῦ λές, πουλάκι μου, μονάχη σου εἶσαι αὐτοῦ;

— Εἶνε τὸ ἐξοχικό μου σπίτι, ἀπήντησεν ἡ παράφρων ἀκκιζομένη. Ἔχω ἄνδρα χωροφύλακα, καὶ τὸν περιμένω ἐδῶ νὰ γυρίσῃ ἀπὸ τὰ περίχωρα ποῦ εἶνε διὰ ὑπηρεσία μὲ τρεῖς ἄλλους.

— Ἄνδρα χωροφύλακα! ἐψιθύρισεν ὁ Ἡρακλῆς, κ' ἐγένετο ἄφαντος ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ.

Ἡ Φακινέτα ἀπεχαιρέτισεν αὐτὸν ἀσυστόλως διὰ καγχασμοῦ, καὶ καταλιποῦσα τὸ παράθυρον ἐπλησίασεν εἰς τὸν νεαρὸν αὐτῆς προστατευόμενον, ὅστις συνεσπειρωμένος πάντοτε ἐν τῇ γωνίᾳ του, ἠκροᾶτο ἀκίνητος.

— Ἔφυγε, τῷ εἶπεν. Ξεύρεις ὅμως, Ἰάκωβε, ὅτι εἶσαι κακός; Τὸν ἀφάνισες! Ἀλλὰ δὲν μοῦ λές; ἀλήθεια εἶνε πατέρας σου;

— Ὄχι, ὄχι! ἀπήντησεν ἐντόνως ὁ Ζωζός. Ὁ Ἄχαρος, ὁ δοῦλός μας, ποῦ μ' ἀγαποῦσε, μοῦ εἶπε ὅτι ὁ Γερώνυμος δὲν εἶνε πατέρας μου, ὅτι τὸ δικό τους παιδὶ 'πέθανε, καὶ ὅτι ἐγώ...

— Τί εἶσαι σύ, λοιπόν;

— Δὲν ξεύρω.

Ἡ παράφρων συνεταράχθη καὶ πάλιν. Περιήρχετο τὸ δωμάτιον, ἐγέλα, ἔκλαιε, κ' ἐπρόφερε λόγους ἀσυναρτήτους. Τέλος ἔστη πρὸ τοῦ Ζωζοῦ, καὶ ὕψωσε τὸν δάκτυλον οἱονεὶ παραγγέλλουσα προσοχήν.

— Ἄκουσε, μικρέ, ὑπέλαβεν. Ὁ Ἰάκωβος 'πῆγε μὲ τοὺς ἀγγέλους· ἀπέθανε ἀπὸ φωτιάν, καὶ ξεύρεις, πῶς ὅταν κανεὶς καῇ, δὲν φοβεῖται πλέον ἀπὸ κόλασι, καὶ πηγαίνει κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν οὐρανό. Ἔπειτα ἦτον μόλις δύο χρόνων.. καὶ ἦτον τόσον καλός! Εἶνε εἰς τὸν οὐρανό, βέβαια! Ἀλλὰ ἐγώ, ἡ μητέρα του, θέλω νὰ γείνῃς σὺ Ἰάκωβος· εἶνε δικαίωμά μου, θαρῶ! Ἔχεις τὰ μάτια του, τὸ στόμα του,.. ἔπειτα.. Τέλος πάντων τὸ θέλω! Κατάλαβες;

Ὁ Ζωζὸς ἦτο δύσνους βεβαίως, διότι ἡ ἔκπληκτος μορφή του ἥκιστα ἐμαρτύρει, ὅτι ἐνόει σαφῶς τί ἔλεγεν ἡ Φακινέτα.

Ἐκείνη ὅμως ἐξηκολούθησε·

— Τὸ λοιπὸν Ἰάκωβος εἶσ' ἐσύ, καὶ ἂν κανεὶς 'πῇ τὸ ἐναντίον, τοῦ τινάζω τὸ πετσί του! Τώρα Ἰάκωβέ μου, χρυσό μου παιδί, θἄλθῃς μαζύ μου. Δὲν θὰ σοῦ λείψῃ τίποτε, καὶ δὲν θὰ μ' ἀφήσῃς ποτέ!

— Ἀμ' ὁ Γερώνυμος καὶ ἡ Μαριώ;

— Δὲν εἶνε γονεῖς σου αὐτοί, καὶ δὲν θὰ τολμήσουν νὰ σὲ ζητήσουν. Ἔπειτα, ὅπου καὶ νὰ εἶνε θὰ φύγουν ἀπὸ τὸν τόπο μας.

— Τοῦ λόγου σου λοιπὸν θὰ μὲ τρέφῃς.. θὰ μὲ 'ντύνῃς;

— Ἐννοεῖται, καὶ θὰ εἶσ' ἐντυμένος 'σὰν πριγκηπόπουλο. Θὰ τρῷς κρέας, σοῦπα, πατάταις...

— Θἄχῃ καὶ ῥακί; Ὁ Γερώνυμος μοῦδινε.. γιὰ νὰ δυναμώνω, καθὼς ἔλεγε.

Ἡ Φακινέτα ἀνέλαβεν ἦθος δουκίσσης ἀλαζόνος καὶ ἀπήντησε:

— Ῥακί; Πφ! πρόστυχο πρᾶγμα! Θὰ πίνῃς κρασί!

— Κρασί; Τότε λοιπὸν ἔρχομαι μαζύ σου.. Μόνο.. πῶς νὰ σὲ λέγω;

— Αἴ, ὅπως μ' ἔλεγες ὅταν ἤσουν μικρός: «Μαμὰ Τερέζα».. Νά, ἔτσι τὸ ἔλεγες!

Κ' ἐμιμήθη τὴν προφορὰν νηπίου.

— Μαμὰ Τερέζα! ἐπανέλαβε μιμούμενος καὶ ὁ Ζωζός.

Ἀμφότεροι δὲ ἀνεσκίρτησαν. Ἡ Φακινέτα ἦτο λίαν συγκεκινημένη, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ μικρὸς σχοινοβάτης ἦτο τεθορυβημένος, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ διατί. Ἡ παράφρων τὸν ἐνηγκαλίσθη τέλος σπασμωδικῶς καὶ ἀνέκραξε:

— Σὺ εἶσαι, Ἰάκωβέ μου, σὺ εἶσαι! σ' ἀναγνωρίζω... Ἂν ἐχάθης... ἀδιάφορον! ἀνεστήθης πάλιν! Τώρα, ἀγάπη μου, πηγαίνωμεν. Δὲν βλέπω τὴν ὥραν νὰ σὲ δείξω εἰς τὸν κόσμον... τί ὑπερήφανος θὰ ἦμαι!

Ἔδραξε τὸ παιδίον ἀπὸ τῆς χειρός, καὶ καταλιπόντες τὸ Κτῆμα τοῦ Κρεμασμένου, κατῆλθον πρὸς τὰ παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Ποταμοῦ οἰκήματα.

ΙΖ'.

Ἡ στάσις.

Πρωΐαν τινὰ ὁ συμβολαιογράφος εἰσῆλθεν ἀγγελθεὶς εἰς μικράν τινα αἴθουσαν, κατεχομένην ὑπὸ τῶν κυριῶν Δυχαμέλ. Ἡ μήτηρ, πάσχουσα ὀλίγον, ἦτο ἐξηπλωμένη ἐπὶ ἀνακλίντρου, ἡ δὲ Ἀδριανή, καθημένη παρ' αὐτῇ, κατεγίνετο εἰς ἐργόχειρον.

Ὁ Κ. Περρὲν ἐφαίνετο σοβαρὸς καὶ περίφροντις. Ἐκράτει ἐφημερίδα κ' ἐπιστολὴν ἀπεσφραγισμένην, ἐφαίνετο δ' ἔχων σπουδαῖόν τι ν' ἀνακοινώσῃ εἰς τὰς δύο γυναῖκας. Ἀλλ' ἡ Ἀδριανὴ τὸν προέλαβε.

— Καλέ μου κύριε Περρέν, ἠρώτησεν, εἶν' ἕτοιμα τὰ ἔγγραφα;

— Ὄχι ἀκόμη, δεσποινίς, ἀπήντησεν ἀφῃρημένος ὁ συμβολαιογράφος· ἀλλὰ θὰ ἑτοιμασθοῦν ἀπόψε. Ὁ γέρων Μουλιών, ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ μύλου ὅπου μένει ὁ Γριβέ, μοῦ ἔκαμε μερικὰς δυσκολίας, κ' ἐχρειάσθη ὀλίγη πονηρία μὲ τὸν γεροφιλάργυρον. Ἀλλὰ ἔχω τὸν λόγον του καὶ ἐντὸς ὀλίγου θὰ ὑπογράψωμεν.

— Καὶ διὰ τὸν Ἰωάννην Ῥεβού;

— Ὤ, δι' αὐτὸν ἐτελείωσεν. Ἡ οἰκία, ὁ κῆπος καὶ τὸ μικρὸν ἀμπέλι, τῶν ὁποίων ὁ Ῥεβοὺ ἦτον ἐνοικιαστής, εἶνε ἀπὸ σήμερον ἰδιοκτησία του. Ἀναντιρρήτως, ἀγαπηταί μου κυρίαι, ἐκάματε τὰ πράγματα θαυμάσια, καὶ δύο πτωχαὶ οἰκογένειαι θὰ σᾶς εὐλογήσουν. Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀγοραὶ σᾶς στοιχίζουν δώδεκα χιλιάδες τόσα φράγκα.

— Ὅταν συλλογίζωμαι, ἐφώνησεν ἡ Ἀδριανή, ὅτι οἱ καλοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι δὲν ὑποπτεύουν τίποτε! Τί χαρά, νὰ τοὺς ἐγχειρίσωμεν τὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα τοὺς κάμνουν ἰδιοκτήτας!

— Τοὺς τὸ ἐχρεωστούσαμεν αὐτό, εἶπεν ἡ κυρία Δυχαμέλ. Δὲν ἠξεύρω ὅμως, καὶ ἀπορῶ πάντοτε, πῶς θ' ἀναγνωρίσωμεν τὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ Νοέλ, αἱ ὁποῖαι εἶνε πολὺ σπουδαιότεραι.

Ἡ Ἀδριανὴ ἔνευσε κάτω τοὺς ὀφθαλμοὺς σιγῶσα.

— Ὤ, αὐτός, εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος πονηρῶς, δὲν θὰ δεχθῇ τίποτε... ἴσως διότι ζητεῖ πολλά.

Ἐνῷ δὲ ἡ κυρία Δυχαμὲλ παρετήρει αὐτὸν μετ' ἐκπλήξεως καὶ προσεπάθει νὰ μαντεύσῃ τὸ νόημά του, ἡ Ἀδριανὴ ὑπέλαβε ζωηρῶς:

— Λοιπόν, μαμά, θέλεις νὰ πάγωμεν αὔριον νὰ δώσωμεν τὰ ἔγγραφα εἰς ἐκείνους διὰ τοὺς ὁποίους ἔγειναν;

— Εὐχαρίστως, κόρη μου· ἀλλ' ὁ ῥευματισμός ἤρχισε πάλιν, καὶ εἰξεύρεις ὅτι διαρκεῖ δύο τρεῖς ἡμέρας.

— Εἶμαι πολὺ ἀνυπόμονος . . . Ἂς εἶνε· περιμένωμεν νὰ γίνῃς καλά, διὰ νὰ πάγωμεν εἰς τοῦ Κυρίου Νοέλ, ὅπου μένει ὁ Ῥεβοὺ καὶ ἡ μητέρα του. Ἀλλὰ δὲν μ' ἀφίνεις νὰ πάγω μόνη εἰς τὸν μύλον νὰ δώσω εἰς τὸν Γριβὲ τὸ ἔγγραφον τῆς ἰδιοκτησίας του; Ὁ μύλος ἀπέχει μόλις τριακόσια βήματα ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ ἠμπορῶ νὰ πάρω μαζή μου τὴν Κατερίναν.

Ἡ ἁπλότης τῶν ἠθῶν ἦτο τοιαύτη ἐν Βωβραί, ὥστε ἡ ἐπιθυμία τῆς Ἀδριανῆς οὐδὲν ἐνεῖχε τὸ ἄτοπον, καίτοι ἡ κατοικία τῶν Γριβὲ ἦτό πως μεμακρυσμένη. Ἡ Ἀδριανὴ εἶχεν ἐξέλθει πολλάκις, εἴτε μόνη εἴτε συνοδευομένη ὑπὸ μιᾶς ὑπηρετρίας, εἰς περιπάτους πολὺ μακροτέρους ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ ὅπου πάντες ἠγάπων καὶ ἐτίμων τὴν οἰκογένειαν Δυχαμέλ.

— Μὰ παιδί μου Ἀδριανή, ἠρώτησεν ἡ μήτηρ, πόθεν σοῦ ἦλθε τώρα αὐτὴ ἡ ἀνυπομονησία;

— Νὰ σοῦ εἰπῶ, μαμά. Ἡ Πετροῦλα δὲν ἠξεύρω τί ἔχει μαζή μου. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε καλὸ κορίτσι, καὶ ὅλος ὁ κόσμος τὸ λέγει, θέλω νὰ κερδήσω τὴν ἀγάπην της, καὶ δι' αὐτὸ ἐπιθυμῶ νὰ τῆς ἐγχειρίσω μόνη μου τὸ ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον θὰ τῆς κάμῃ τόσην εὐχαρίστησιν. Ἔπειτα ἀφοῦ τοιουτοτρόπως ἡ ὑπόθεσις μείνῃ μεταξὺ τῶν δύο μας, δὲν πιστεύω νὰ πειραχθῇ καὶ ἡ φιλοτιμία τοῦ πατρός της.

— Ὅσον φιλότιμος καὶ ἂν ἦνε ὁ ὀδοστάτης, εἶπεν ὁ Περρέν, δὲν πιστεύω νὰ χρειάζωνται τόσον πολλαὶ περιστροφαί. Λησμονεῖτε ὅμως, δεσποινίς, ὅτι εἴμεθα εἰς τὸ θέρος, καὶ ὅτι αὔριον, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ εὕρετε τὴν οἰκίαν κενήν. Ὁ πατὴρ θὰ ἐργάζεται εἰς τὸν δρόμον, ἡ δὲ μεγάλη ἀδελφὴ καὶ ὁ υἱὸς καὶ ἡ νέα ἀδελφὴ θὰ θερίζουν κἄπου,.. διότι ὅλοι εἰς τοῦ Γριβὲ ἐργάζονται.

— Αὐτὸ εἶνε δυσάρεστον, εἶπε σκυθρωπάζουσα ἡ Ἀδριανή. Ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ νὰ τῆς γράψω νὰ μείνῃ αὔριον εἰς τὸ σπίτι ; Δὲν εἶνε κακὴ ἰδέα, μοῦ φαίνεται.. καὶ ἂν ἠξεύρῃ νὰ γράφῃ...

— Βεβαίως ἠξεύρει νὰ γράφῃ. Ἔμαθε εἰς τὸ σχολεῖον τῶν καλογραιῶν, διότι ὁ Γριβὲ εἶν' ἔξυπνος κ' ἐνόησε τὴν χρησιμότητα τῆς ἐκπαιδεύσεως. Λοιπόν, δεσποινίς, ἀφοῦ θέλετε καὶ καλὰ νὰ ἐκτελέσετε τὸ σχέδιόν σας, ἠμπορεῖτε νὰ ἑτοιμάσετε ἓν γραμματάκι διὰ τὴν Πετροῦλα, καὶ στέλλω ἐγὼ τὸν Τιτήν, τὸν μικρόν μου γραφέα, νὰ τὸ πάγῃ εἰς τὸν μύλον. Θὰ τὸ καταχαρῇ μάλιστα, ὁ κατεργάρης.

— Εὐχαριστῶ, κύριε Περρέν, καὶ ἂν ἡ μητέρα τὸ συγχωρῇ..,

— Κάμε ὅπως θέλῃς, Ἀδριανή· ἀφοῦ τόσον ἐνδιαφέρεσαι, δὲν θέλω νὰ σὲ δυσαρεστήσω.

Ἡ Ἀδριανὴ ἠγείρετο ὅπως μεταβῇ εἰς τὸ γραφεῖόν της, ὅτε ὁ συμβολαιογράφος ἐσταμάτησεν αὐτὴν διὰ χειρονομίας σχεδὸν σοβαρᾶς.

— Τόρα, κυρίαι μου, ὑπέλαβεν, εὐαρεστηθῆτε νὰ μοῦ παράσχητε ὀλίγην προσοχήν. Πρόκειται περὶ ὑποθέσεως σπουδαιοτάτης διὰ τὰ συμφέροντά σας. Ἔλαβα πρὸ μικροῦ ἐπιστολὴν τοῦ Κ. Λοβεδύ.

Νέφος ἐσκίασε τὴν μορφὴν τῆς μητρὸς καὶ τῆς κόρης.

— Θὰ ἔκαμε πάλιν ὁ Ἕκτωρ καμμίαν ἀνοησίαν, ἀπ' ἐκείνας διὰ τῶν ὁποίων μᾶς ἀπειλεῖ ἀδιακόπως, εἶπεν ἡ Ἀδριανή, μετ' ὀργῆς συγχρόνως καὶ ἀνησυχίας.

— Πολὺ ὀλίγον πρόκειται περὶ τοῦ Κ. Ἕκτορος εἰς τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν. Δὲν εἶνε μακρά, καὶ σᾶς τὴν ἀναγινώσκω.

Ἡ ἐπιστολὴ εἶχεν ὡς ἑξῆς:

«Κύριε Περρέν,

»Αἱ λῦπαι, τὰς ὁποίας τρόποι τινὲς προσβλητικοὶ καὶ ἄδικοι προξενοῦν εἰς ἐμὲ καὶ τὸν υἱόν »μου, μὲ ἀναγκάζουσι νὰ ἐγκαταλείψω τὴν »χώραν αὐτὴν καὶ νὰ διαρρήξω πάντα μετ' αὐ»τῆς δεσμόν. Ἑπομένως σᾶς ἐπιφορτίζω νὰ ἐκ»θέσετε τὸ ταχύτερον εἰς πώλησιν τὸ Βλινύ, ὅ»που τόρα κατοικῶ.

»Ἄλλοτε, ὅτε ἐλπίδες τινὲς ἐφαίνοντο ἐπιτε»τραμμέναι, ἐσκόπουν νὰ προικίσω διὰ τοῦ Βλινὺ »τὸν υἱόν μου Ἕκτορα. Περὶ τούτου δὲν πρό»κειται πλέον· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ κτῆμα αὐτὸ εἶνε »κτῆμα οἰκογενειακόν, ἴσως αἱ πελάτιδες ὑμῶν »ἐπιθυμοῦν νὰ τὸ ἐξαγοράσουν, ἵνα μὴ περιέλθῃ »εἰς ξένας χεῖρας. Σᾶς παρέχω λοιπὸν ἐξουσίαν »νὰ εἰπῆτε εἰς αὐτάς, ὅτι ἀντὶ πεντακοσίων χι»λιάδων φράγκων (ὅσα μ'ἐστοίχισε) εἶμαι ἕτοι»μος νὰ ταῖς τὸ παραχωρήσω καὶ πάλιν. Παρα»καλῶ ὅμως νὰ σπεύσωσι, διότι ἀνυπομονῶ νὰ »ἐπιστρέψω εἰς Παρισίους, ἵνα ἀποσπάσω τὸν »ταλαίπωρον υἱόν μου τῆς ἀπελπισίας, ἥτις »τὸν κατατήκει.

»Ταχεῖαν ἀπάντησιν, σᾶς παρακαλῶ· καὶ δια»βιβάσατε εἰς τὰς ἀχαρίστους ἡμῶν συγγενεῖς »τὴν ἔκφρασιν τοῦ σεβασμοῦ ἡμῶν καὶ τῆς λύπης.

»Ι. Λοβεδύ.

Αἱ κυρίαι Δυχαμὲλ δὲν ἀνέμενον τὸ ταπεινὸν αὐτὸ καὶ ἐλεγειακὸν ὕφος. Καίτοι οὐδεμία ἐξήγησις εἶχεν ἀνταλλαχθῆ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Λοβεδὺ ἀφ' ἧς κατέλιπον τὸν πύργον, ὑπέθετον ὅτι πατὴρ καὶ υἱὸς θὰ ἦσαν ὠργισμένοι μᾶλλον διά τινας ἐνεργείας των, οὐχὶ ἄλλως ἀδικαιολογήτους. Διὰ τοῦτο κατεπλάγησαν καὶ ἐλυπήθησαν μάλιστα ἐκ τῆς ἀπελπισίας, ἣν ἐμαρτύρει ἡ ἐπιστολὴ τοῦ τραπεζίτου.

— Θέλει νὰ πωλήσῃ τὸ Βλινύ ! εἶπεν ἡ κυρία Δυχαμὲλ μετά τινος φρίκης.

— Καὶ ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ δὲν περιέχει καμμίαν ἀπειλὴν οὔτε αὐτοῦ οὔτε τοῦ Ἕκτορος.

Σαρκαστικὸν μειδίαμα διέστειλε τὰ λεπτὰ χείλη τοῦ συμβολαιογράφου.

— Τί ὑποθέτετε, κύριε Περρέν ; ἠρώτησεν ἡ κυρία Δυχαμέλ.

— Πολλὰ πράγματα, ἀγαπητή μου κυρία.. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐννοήσετε καλλίτερα τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Κ. Λοβεδύ, θὰ προσθέσω εἰς αὐτὴν μερικὰ σχόλια, τὰ ὁποῖα θ' ἀρυσθῶ ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα.

Ἀναπτύξας δὲ τὴν ἐφημερίδα ἣν ἐκράτει, ἀνέγνω ἄρθρον αὐτῆς ἀναγγέλλον, ὅτι πρὸ δύο ἡμερῶν, κατόπιν ἐπιζημίου ἐκκαθαρίσεως, ὁ τραπεζίτης Ι. Λ... εἶχεν *ἐκποιηθῆ* ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ, τουτέστιν ὅτι πᾶσαι αἱ εἰς αὐτὸν ἀνήκουσαι ἀξίαι εἶχον πωληθῆ ὅπως ὅπως, καὶ ὅτι ἐπῆλθεν ἑπομένως ἡ παντελὴς αὐτοῦ ἔκπτωσις ἐν τῷ χρηματιστικῷ κόσμῳ.

Ἡ εἴδησις αὕτη κατέπληξεν ἔτι μᾶλλον τὰς δύο γυναῖκας.

— Ὁ πτωχὸς ὁ Ἕκτωρ ! ἐψιθύρισεν ἡ Ἀδριανή· αὐτός, ὁ ὁποῖος ἀγαποῦσε τόσον πολὺ τὴν πολυτέλειαν καὶ τὰς διασκεδάσεις !

— Τοιουτοτρόπως λοιπόν, εἶπεν ἡ Κυρία Δυχαμέλ, ἥτις εἶχε πως βραδεῖαν τὴν ἀντίληψιν, ὁ πτωχὸς αὐτὸς Λοβεδὺ εἶνε κατεστραμμένος.. ἐντελῶς κατεστραμμένος ;

— Ἡ ἀληθὴς καταστροφή, κυρία μου, ὑπέλαβεν ὁ συμβολαιογράφος, εἶνε ἤδη παλαιά· ἀντέστη δὲ ὁ γαμβρός σας εἰς αὐτὴν ὅσον ἠμπόρεσε καὶ προσεπάθει μόνον νὰ τὴν ἀναβάλῃ. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι σᾶς εἰδοποίησα περὶ τῶν δυσαρέστων φημῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκυκλοφόρουν ; Πατὴρ καὶ υἱὸς ἤλπισαν πρὸς στιγμὴν νὰ ἀνορθωθοῦν διὰ

καλοῦ τινος συνοικεσίου, ὅπως λέγουν· ἀλλὰ δόξα τῷ θεῷ, διεψεύσθησαν ὡς πρὸς τοῦτο αἱ ἐλπίδες των. Τόρα ἐννοεῖτε, κυρία, ποίους λόγους ἔχει ὁ Κ. Λοβεδὺ νὰ πωλήσῃ τὸ Βλινύ. Ἴσως θέλει νὰ σώσῃ τὸ κτῆμα αὐτὸ ἐκ τῶν διεκδικήσεων τῶν πιστωτῶν του, ἴσως καὶ νὰ πορισθῇ ἐξ αὐτοῦ χρήματα διὰ νὰ ζητήσῃ νέαν τύχην.

— Θεέ μου, θεέ μου! ἔλεγεν ἡ ἀγαθὴ γυνή, μολονότι ἔχω κατ' αὐτῶν πολλὰ παράπονα, δὲν τοὺς εὔχομαι κακόν... Ὁ ταλαίπωρος συζυγός μου θὰ κατελυπεῖτο ἀπὸ τὰ συμβάντα διότι ἠγάπα πολὺ τὸν σύγγαμβρόν του! τί θὰ γείνουν ;

— Ἀγαπητή μου μητέρα, εἶπεν ἡ Ἀδριανή, δὲν πρέπει ν' ἀφήσωμεν τὸ Βλινὺ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν· ἠξεύρεις πόσον ὁ πατέρας τὸ ἀγαποῦσε !

— Ἀλήθεια, εἶπεν ὁ Περρέν, καὶ ὅταν τὸν ἠρώτησα πῶς συνήνεσε νὰ τὸ πωλήσῃ, μοῦ ἀπεκρίθη μ' ἓν ἀκατανόητον μειδίαμα.

— Τότε λοιπόν, ὑπέλαβεν ἡ κυρία Δυχαμέλ, δὲν χρειάζεται δισταγμός· πρέπει νὰ δεχθῶμεν τὴν πρότασιν τοῦ Λοβεδύ, καὶ νὰ ἐξαγοράσωμεν τὸ κτῆμα.

— Εἶνε καλὴ τοποθέτησις χρημάτων, ὑπέλαβεν ὁ συμβολαιογράφος· τὸ Βλινὺ ἀξίζει περισσότερον ἀπὸ πεντακοσίας χιλιάδας φράγκα. Ἂν ὅμως, κυρίαι μου, σκοπὸν ἔχετε, ὡς ὑποθέτω νὰ βοηθήσετε ἀποτελεσματικῶς τὸν Κ. Λοβεδύ, πρέπει νὰ ταχύνωμεν, καὶ νὰ πληρώσωμεν τὰ χρήματα ἀμέσως, διότι ἂν προφθάσουν οἱ δανεισταί... Ἡ δὲ περιουσία σας εἶνε κυρίως κτηματική, καὶ ποσότης τόσον μεγάλη δὲν εὑρίσκεται ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν.

— Κάμε ὅπως νομίσης καλλίτερα, φίλτατε Περρέν, εἶπεν ἡ κυρία Δυχαμέλ· ἔχω πεποίθησιν εἰς τὴν ἐπιτηδειότητά σου.

— Ἐλπίζω νὰ κατορθώσωμεν νὰ εὕρωμεν ἐμπροθέσμως τὰ χρήματα. Ἐν τούτοις, κυρία μου, τί νὰ σᾶς εἰπῶ.. ὑποθέτω ὅτι ἡ πρότασις αὐτὴ κρύπτει φοβερὰν ἀτιμίαν...

— Ἀτιμίαν, Περρέν ; τί λέγεις ; τί ἔχωμεν νὰ φοβηθῶμεν ;

— Δὲν ἠξεύρω, ἀλλὰ γνωρίζω τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν πανουργίαν τοῦ συγγενοῦς σας, καὶ δι' αὐτὸ τὸν ὑποπτεύω. Τί δυστύχημα, νὰ μὴν εὑρεθῇ ἐκεῖνο τὸ χαρτοφυλάκιον. Ὅπως δήποτε θὰ προσέξω, καὶ θὰ ἐνεργήσω μὲ πολλὴν περίσκεψιν. Θὰ γράψω ἐν τούτοις εἰς τὸν Κ. Λοβεδύ, ὅτι δέχεσθε τὴν πρότασίν του, καὶ ὅτι τὰ χρήματα θὰ τοῦ μετρηθῶσιν, ἅμα κατορθώσω νὰ τὰ προμηθευθῶ.

Ἡ συμφωνία αὕτη ἦτο λίαν εὐχάριστος εἰς τὰς κυρίας Δυχαμέλ, τὸ μὲν διότι ἀπεμάκρυνον οὕτω συγγενεῖς ταραχώδεις ὧν εἶχον καταντήσει ἀφόρητοι αἱ ἐνόχλήσεις, τὸ δὲ διότι εὕρισκον ἀφορμὴν νὰ τοὺς βοηθήσωσιν ἐν τῇ ἀτυχίᾳ των.

Ὁ συμβολαιογράφος ἑτοιμάζετο νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸ γραφεῖόν του, ὅτε θόρυβος αἰφνίδιος ἠκούσθη ἀπὸ τῆς ὁδοῦ.

Ἦτο δὲ ἡ ὁδὸς ἐκείνη ἐκ τῶν ἡσύχων ὁδῶν τῶν μικρῶν πόλεων, ὅπου ὁ διαβάτης εἶνε φαινόμενον, ὁ δὲ ξένος μόλις προκύπτων ἀκούει ὄπισθέν του ἀπὸ θύρας εἰς θύραν τὴν ἐρώτησιν «ποῦ πηγαίνει ;» Ὁ ἀκουσθεὶς θόρυβος ὡμοίαζε πρὸς στάσιν γυναικῶν καὶ παιδίων· ἠκούετο γέλως πολύς, καὶ καταβοή, καὶ ἀπειλαί, καὶ ὁ τάραχος ηὔξανε προσεγγίζων.

Τὸ ἔκτακτον τοῦ πράγματος ἐξήγειρε τὴν περιέργειαν τῶν κυριῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ σοβαροῦ συμβολαιογράφου. Ἡ μήτηρ κατέβη τοῦ ἀνακλίντρου της κ' ἐχώρησεν ἐπιπόνως πρὸς τὸν ἐξώστην, στηριζομένη ἐπὶ τῆς Ἀδριανῆς, ἐνῷ ὁ συμβολαιογράφος ἔδραμεν εἰς τὸ παράθυρον.

(Ἕπεται συνέχεια·)

Ἀναμνήσεις

τῶν ἑορτῶν τῆς πεντακοσιετηρίδος

ΤΟΥ ΕΝ ΕΪΔΕΛΒΕΡΓΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΗΣ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΕΤΗΡΙΔΟΣ

Μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ σύμβολον τῆς Γερμανικῆς ἑνότητος, συνέπεσεν ὥστε τὸ πρῶτον καὶ ἀρχαιότατον τῶν Γερμανικῶν Πανεπιστημίων, τὸ τῆς Εἰδελβέργης, συμπληρώσῃ τὴν πεντακοσιετηρίδα ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ. Αἱ ἑορταὶ ἐπὶ τοιαύτῃ ἀφορμῇ ἱδρύματος, ὅπερ ὑπῆρξεν ὁ πρόδρομος καὶ τὸ πρότυπον τῆς συστάσεως τῶν λοιπῶν Πανεπιστημίων τῆς Γερμανίας, ὅπερ διέπρεψεν ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀγώνων, εὔλογον ἦτο νὰ τελεσθῶσιν ἐν ὅλῃ τῇ ἐπισημότητι καὶ τῇ συμμετοχῇ οὐ μόνον τῶν ἡμεδαπῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ἀλλοδαπῶν ὁμοταγῶν ἱδρυμάτων. Ἐγκαίρως ἐφρόντισεν ἡ ἐπὶ τῶν ἑορτῶν ἐκλεχθεῖσα ἐπιτροπὴ ἐκ καθηγητῶν ὅπως πρὸς ἅπαντα τὰ Γερμανικά, τὰ Αὐστριακὰ καὶ τὰ τῆς ἀλλοδαπῆς, Πανεπιστήμια καὶ Ἀκαδημίας πέμψῃ τὰς δεούσας προσκλήσεις καὶ τὰ προγράμματα τῶν ἑορτῶν. Προθύμως δὲ εἰς τὰς προσκλήσεις ταύτας ἀνταπεκρίθησαν οἱ κληθέντες δι' ἀποστολῆς ἑνός, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ πλειοτέρων ἀντιπροσώπων. Τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν Γερμανικῶν Πανε-

πιστημίων ἀντεπροσωπεύοντο ὑπὸ τῶν Πρυτάνεων ἢ ἀντιπρυτάνεων.

Ἡ πρὸς τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον γενομένη κατ' ἐπανάληψιν πρόσκλησις μαρτυρεῖ ἰδιαιτέραν πρὸς τὴν Ἑλλάδα συμπάθειαν καὶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς δεῖγμα ἐξαιρετικῆς τιμῆς, διότι τοιαῦται προσκλήσεις οὔτε εἰς τὰ Οὐγγρικὰ Πανεπιστήμια ἐπεδόθησαν, οὔτε εἰς τὰ τῶν νεοσυστάτων κρατῶν τοῦ Αἵμου, ὡς τὸ Ῥουμουνικὸν καὶ τὸ Σερβικόν.

Ἐκτὸς τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Πανεπιστημίων προσεκλήθησαν εἰς τὰς ἑορτὰς καὶ ἅπαντες οἱ ἄλλοτε σπουδάσαντες ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ἐϊδελβέργης ἢ ὡς καθηγηταὶ ἢ ὑφηγηταὶ διδάξαντες.

Περὶ τῶν καταλυμάτων τῶν προσκεκλημένων ἡ δέουσα ἐλήφθη πρόνοια διὰ τῆς συστάσεως ἐπὶ τούτῳ γραφείου ὑπὸ καθηγητῶν διευθυνομένου. Τοὺς ἐπισήμους ἀντιπροσώπους τῶν Πανεπιστημίων καὶ Ἀκαδημιῶν ἐφιλοξένουν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν αὐτοὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐκτὸς τῶν προσκεκλημένων μέγας ἦν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκ περιεργείας προσελθόντων, ὥστε ἡ πόλις τῆς Ἐϊδελβέργης κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἑορτῶν περιελάμβανε πληθυσμὸν κατοίκων ὅλως δυσανάλογον πρὸς τὴν ἔκτασιν αὐτῆς καὶ τὴν χωρητικότητα. Περὶ πάντων ὅμως ἐγκαίρως ἐγένετο φροντὶς πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐκ τῆς συρροῆς ἀτοπημάτων.

Αἱ διάφοροι ἀλληλοδιάδοχοι τελεταὶ ἐξετελέσθησαν μεθ' ὅλης τῆς ἀκριβείας καὶ τάξεως, ὡς ὑπῆρχον διαγεγραμμέναι ἐν τῷ προγράμματι, διήρκεσαν δὲ ἀπὸ τῆς 2 Αὐγούστου ἡμέρας Δευτέρας μέχρι τοῦ Σαββάτου, 7 Αὐγούστου. Τὴν ἐν τῷ προγράμματι τάξιν αὐτῶν ἀκολουθοῦντες θέλομεν διηγηθῆ τὰ περιεργότερα τῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν συμβάντων.

Δεξίωσις τῶν ξένων.

Ἡ δευτέρα Αὐγούστου ὑπῆρξε προεισαγωγικὴ τῶν ἑορτῶν ἡμέρα. Τὸ ἑσπέρας συνῆλθον παρὰ τῷ Ἀντιπρυτάνει κ. Βέκκερ καθηγητῇ τῆς Νομικῆς ἅπαντες οἱ ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι τῶν Πανεπιστημίων καὶ Ἀκαδημιῶν. Σκοπὸς τῆς συνεντεύξεως ταύτης ἦν ἡ γνώρισις τῶν προσελθόντων καὶ ὁ κανονισμὸς τῆς τάξεως τῶν προσφωνήσεων καὶ ἀντιφωνήσεων τῶν κατὰ τὴν ἑπομένην ἡμέραν γενησομένων. Μετὰ βραχεῖαν διάσκεψιν ἀπεφασίσθη ὅπως ὁ μὲν ἐκ Βερολίνου καθηγητὴς τῆς φιλολογίας Zeller ποιήσῃ τὴν ἐκ μέρους ἁπάντων συλλήβδην τῶν Γερμανικῶν Πανεπιστημίων προσφώνησιν, ὁ δὲ συνώνυμος αὐτῷ ἀντιπρόσωπος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας Ἰούλιος Zeller ποιήσῃ τὴν ἐκ μέρους τῶν ἀλλοδαπῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Νέκαρος μεταξὺ τῆς παλαιᾶς καὶ νέας γεφύρας ἐν εὐρυχώρῳ πλατείᾳ ἀνηγέρθη χάριν τῶν ἑορτῶν ξυλόπηκτος αἴθουσα καλλιτεχνικῶς διεσκευασμένη, χωρητικότητος δισχιλίων περίπου προσώπων. Ἡ αἴθουσα αὕτη ὡς κοινὸν συνεντευκτήριον καὶ ἑστιατόριον τῶν προσελθόντων ξένων ἐχρησίμευεν, ἐν αὐτῇ ἐγένετο τὴν αὐτὴν ἑσπέραν ἡ ἐπίσημος δεξίωσις τῶν κεκλημένων ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως.

Δοξολογία ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος.—Τελετὴ ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου.—Ἑορτὴ ἐν τῷ ἀρχαίῳ ἀνακτόρῳ.

Τὴν ἑπομένην ἡμέραν 3 Αὐγούστου ἐτελέσθη μεγαλοπρεπῶς δοξολογία ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ ἐκκλησία αὕτη ἐν ᾗ ἄλλοτε ἐγίνοντο ἅπασαι αἱ ἀκαδημαϊκαὶ τελεταί, αἱ διαλεκτικαὶ συζητήσεις, αἱ ἀναγορεύσεις εἰς τοὺς ἀνωτέρους ἀκαδημαϊκοὺς βαθμούς, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐφυλάσσετο ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου, ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ἐκκλησιαστικῆς μεταρρυθμίσεως ἐδιχοτομήθη διὰ μεσοτοίχου εἰς δύω μέρη, ὧν τὸ μὲν ἀνῆκεν εἰς τοὺς προσβεύοντας τὸ καθολικὸν δόγμα, τὸ δὲ εἰς τοὺς διαμαρτυρομένους, ἐχρησίμευε δὲ διὰ τὰς ἱεροτελεστίας ἀμφοτέρων τῶν θρησκευμάτων. Νῦν τὸ πρῶτον ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἑορτῆς τῆς πεντακοσιετηρίδος ἀπεφασίσθη ἡ κατεδάφισις τοῦ μεσοτοίχου καὶ ὁλόκληρος ἡ ἐκκλησία αὕτη ἔνδοθεν ἀνακαινισθεῖσα διεσκευάσθη εὐπρεπῶς εἰς ναὸν τῶν διαμαρτυρουμένων.

Ἐν τῇ δοξολογίᾳ παρίσταντο ὁ μέγας Δοὺξ τοῦ Βάδεν μετὰ τῆς μεγάλης Δουκίσσης, ὁ διάδοχος τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ θρόνου τῆς Γερμανίας, ἀμέσως ὄπισθεν αὐτῶν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἀλλοδαπῶν Πανεπιστημίων καὶ Ἀκαδημιῶν, ἀριστερόθεν καὶ δεξιόθεν οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ ἀνώτεροι λειτουργοὶ τοῦ κράτους. Ἀντικρὺ δ' αὐτῶν ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ τοῦ ναοῦ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἐϊδελβέργης.

Μετὰ τὰς συνήθεις δεήσεις καὶ ψαλμῳδίας ὡμίλησεν ἀπ' ἄμβωνος ὁ Δρ Ἑρρῖκος Bassermann καθηγητὴς καὶ κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς σχολῆς, ἀνὴρ νέος ἔτι τὴν ἡλικίαν, ἔξοχον ὅμως κατέχων θέσιν ἐν θεολόγοις, πρὸ παντὸς διὰ τὴν ῥητορικὴν αὐτοῦ δεινότητα, ἧς ἀναμφισβήτητον παρέσχε τεκμήριον οὐ μόνον τὸ περιεχόμενον τῆς ὁμιλίας αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁ τρόπος τῆς ἀπαγγελίας καὶ ὁ τόνος τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἰσχυρᾶς μὲν ἀλλ' εὐήχου.

Θέμα τῆς ὁμιλίας αὐτοῦ ἦν ὁ ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ «Χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου ὡς ἡ ἡμέρα ἡ χθὲς ἥτις διῆλθε καὶ φυλακὴ ἐν νυκτὶ» (89.4.—)

Ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τὸ τέλος τῆς δοξολογίας ἤρξατο ἡ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τελετή.

Τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἐϊδελβέργης εἶνε ἀρχαῖον εὐρύχωρον κτίριον ἄνευ ἰδιάζοντος ἀρχιτεκτονικοῦ ρυθμοῦ. Ἡ οἰκοδομὴ αὐτοῦ ἤρξατο ἐν ἔτει 1712 ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τοῦ Ἰωάννου Γουλιέλμου ἀκριβῶς ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ὅπου ὑπῆρχεν ἄλλοτε τὸ πυροπληθὲν κατάστημα τὸ καλούμενον Collegium Casimirianum καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸ καλούμενον Collegium Dionysianum ἀμφότερα χρησιμεύοντα ὡς κοινὰ οἰκήματα τῶν φοιτητῶν. Ἕνεκα τῶν ἑορτῶν τῆς πεντακοσιετηρίδος ἐγένοντο ἐν τῷ κτιρίῳ τοῦ Πανεπιστημίου διάφοροι ἐπισκευαὶ καὶ μεταρρυθμίσεις πρὸς εὐτρεπισμὸν αὐτοῦ. Ἡ εἴσοδος καὶ ἡ κλίμαξ ἀνεκαινίσθησαν ἐξ ὁλοκλήρου, πρὸ πάντων δὲ ἐξωραΐσθη ἡ μεγάλη τῶν τελετῶν αἴθουσα (aula) κατὰ ἀρχιτεκτονικὸν σχέδιον μεσαιωνικοῦ ρυθμοῦ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν κομψότητα τῆς νεωτέρας καλλιτεχνικῆς διακοσμήσεως.

Ἀφοῦ οἱ κεκλημένοι κατέλαβον τὰς οἰκείας θέσεις, εἰσῆλθεν ὁ μέγας Δοὺξ ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἀντιπρυτάνεως καὶ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου παιανιζούσης τῆς μουσικῆς ἐμβατήριον ἐκ τοῦ μελοδράματος Meistersingern τοῦ Βάγνερ, διηυθύνθη δὲ ἀμέσως εἰς τὴν ἀντικρὺ τῆς εἰσόδου ὡρισμένην διὰ τὸν Πρύτανιν ἕδραν.

Δυνάμει τοῦ Ὀργανικοῦ νόμου τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἐϊδελβέργης, τοῦ ἐκδοθέντος ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τοῦ Καρόλου Φρειδερίκου, ὁ μέγας Δοὺξ εἶνε ὁ διαρκὴς Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐν τῇ ἰδιότητι ταύτῃ ὁ ἡγεμὼν προσεφώνησε τοὺς παρεστῶτας ἐκφράζων τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ διὰ τὴν προθυμίαν ἣν ἐπεδείξαντο ὅπως συμμετάσχωσι τῆς Ἀκαδημαϊκῆς ἑορτῆς. Μετὰ τὰς προσρήσεις αὐτοῦ πρὸς τὸν Πρίγκιπα Διάδοχον τοῦ Γερμανικοῦ θρόνου, ἀντιπροσωπεύοντα τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας, ἀπηύθυνε θερμὰ εὐχαριστήρια πρὸς τὸν Πάπαν τῆς Ῥώμης διὰ τὴν εὐμενῆ αὐτοῦ δωρεάν, ἣν τῷ Πανεπιστημίῳ προσήνεγκεν. Ὡς εἴδομεν ἐν τῇ ἀφηγήσει τῶν περιπετειῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἐϊδελβέργης, ἡ πολύτιμος καὶ πλουσία Παλατιανὴ Βιβλιοθήκη περιῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Πάπα. Πολλαὶ πολλάκις ἐγένοντο ἀπόπειραι ὅπως ἀποδοθῇ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ἐϊδελβέργης ἀλλ' ἐπὶ ματαίῳ. Ὁ νῦν Πάπας Λέων ΙΓ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς πεντακοσιετηρίδος ἀπεφάσισε νὰ δωρήσῃ τῷ Πανεπιστημίῳ πλήρη κατάλογον τῶν βιβλίων καὶ χειρογράφων τῆς Παλατιανῆς βιβλιοθήκης. Καὶ ὁ Μέγας Δοὺξ εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἑορτῆς ἐδωρήσατο τῷ Πανεπιστημίῳ νομισματόσημον (Medaille) ἠρτημένον ἐκ χρυσῆς ἁλύσσεως ὅπερ ὁ ἑκάστοτε ἀντιπρύτανις θέλει φέρει.

Εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ ἡγεμόνος ἀπήντησεν ὁ Διάδοχος τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ θρόνου τῆς Γερμανίας, ἐξαίρων τὰς ὑπηρεσίας ἃς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ παρέσχε τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ἐϊδελβέργης, καὶ τὴν ἐπίδρασιν ἣν ἐξεδήλωσε πρὸς παγίωσιν τῆς Γερμανικῆς ἑνότητος.

Μετὰ τὸν Διάδοχον ὡμίλησεν ὁ ἀντιπρύτανις κ. Βέκκερ ὑποδείξας τὴν στενὴν σχέσιν μεταξὺ τῆς πολιτείας καὶ τοῦ Πανεπιστητίου καὶ τὴν ἀνάγκην ἣν ἔχουσι τὰ Πανεπιστήμια ἀφθόνων χρηματικῶν χορηγημάτων παρὰ τῶν Κυβερνήσεων καὶ ἐλευθέρας διαχειρίσεως τῶν ἰδίων αὐτῶν ὑποθέσεων. Ἐξέφρασε δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις πάντοτε γενναίως συνέδραμε τὸ Πανεπιστήμιον.

Μετὰ τὸν ἀντιπρύτανιν ἐδόθη ὁ λόγος ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς μονίμου ἐπιτροπῆς τῆς βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Δουκάτου τοῦ Βάδεν, εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Πάπα, εἰς τὸν ἐκ Βερολίνου καθηγητὴν Zeller ὡς καὶ εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας Ἰούλιον Zeller, ὅστις ὡμίλησεν ἐν ὀνόματι τῶν ἀλλοδαπῶν Πανεπιστημίων μετὰ πολλῆς χάριτος καὶ ἀφελείας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν προσρήσεων καὶ εὐχῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου. [1]) Μετὰ τὸ πέρας ἑκάστης προσφωνήσεως ἀπήντα ἐν συντόμῳ ὁ Ἀντιπρύτανις. Λίαν φιλόφρων ὑπῆρξεν ἡ πρὸς τὸν Ἀκαδημαϊκὸν Zeller ἀντιφώνησις αὐτοῦ, μνησθέντος τῆς στενῆς σχέσεως τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ τῶν ἐπιστημόνων ἁπάντων τῶν ἐθνῶν ὡς ἐκ τῆς ταὐτότητος τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπιδιώκουσιν, καὶ τῶν κοινῶν ἀγώνων πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτισμοῦ ὅστις συνδέει μετ' ἀλλήλων τὰ ἔθνη.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν προσφωνήσεων καὶ ἀντιφωνήσεων οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Πανεπιστημίων, Ἀκαδημιῶν καὶ συλλόγων κατὰ τάξιν καλούμενοι προσήρχοντο ὅπως χαιρετίσωσι τὸν Πρύτανιν (Μέγαν Δοῦκα), τὴν ἀντικρὺ αὐτοῦ καθημένην Μεγάλην Δούκισσαν ἔχουσαν δεξιόθεν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Διάδοχον τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ θρόνου, ὡς καὶ τὸν παραπλεύρως ἱστάμενον ἀντιπρύτανιν, μεθ' ὃ κατέθετον ἐπὶ τραπέζης τὰ προσκομισθέντα δῶρα παρὰ τῶν σωματείων ἅτινα ἐξεπροσώπουν. Συνίσταντο δὲ τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν εἰς καλλιτεχνικῶς γεγραμμένας συγχαρητηρίους προσρήσεις μετ' εἰκόνων ἢ ἄλ-

1) Ἡ περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου περικοπὴ τοῦ λόγου αὐτοῦ ἔχει ὡς ἑξῆς· «Personne ne me reprochera sans doute de commencer par la Grèce, cette « institutrice du genre humain » qui a été dans l' antiquité la première Université et la première Académie de l'Europe et que représente aujourd'hui le delégué de la jeune et déjà brillante Université d'Athènes.»

λων κοσμημάτων Οὕτω δὲ ἔληξεν ἡ πρώτη αὕτη ἀκαδημαϊκὴ τελετή.

Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας συνῆλθον οἱ πανηγυρισταὶ εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀνάκτορον τῶν ἐκλεκτόρων τοῦ Παλατινάτου, ὅπερ λαμπρῶς ἐφωταγωγήθη. Ἐν μιᾷ τῶν ἰσογείων αἰθουσῶν κομψῶς διακοσμηθείσῃ ἐγένετο ἡ παρουσίασις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Πανεπιστημίων καὶ Ἀκαδημιῶν εἰς τὸν ἡγεμόνα, τὴν ἡγεμονίδα καὶ τὸν Διάδοχον τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

Ὁ πανηγυρικὸς λόγος.—Γεῦμα ἐν τῷ Μουσείῳ.—Λαμπαδηφορία.

Τῇ 4ῃ Αὐγούστου λίαν ἐνωρὶς συνῆλθον ἅπαντες οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν σωματείων ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου, ἔνθα ὁ Ἀντιπρύτανις, αἱ ἀκαδημαϊκαὶ ἀρχαὶ καὶ ἡ ὁλομέλεια τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου παρευρίσκοντο. Ἐκεῖθεν δὲ πάντες ἐν πομπῇ μετέβησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τῆς παρατάξεως ἡγεῖτο ἡ μουσικὴ ἧς εἵπετο ἐπιτροπὴ φοιτητῶν φέρουσα τὴν σημαίαν τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀμέσως μετ' αὐτοὺς ἐβάδιζον οἱ κλητῆρες τοῦ Πανεπιστημίου ἐν ἐπισήμῳ στολῇ προηγούμενοι τοῦ ἀντιπρυτάνεως συνοδευομένου ὑπὸ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου. Μετὰ τὸν Ἀντιπρύτανιν ἐβάδιζον οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἀλλοδαπῶν Πανεπιστημίων καὶ Ἀκαδημιῶν, οὓς ἠκολούθουν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Γερμανικῶν Πανεπιστημίων καὶ Πολυτεχνικῶν σχολείων, μετ' αὐτοὺς οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Εἰδελβέργης, καὶ τέλος ἐπιτροπὴ ἐκ φοιτητῶν.

Ὀλίγας στιγμὰς μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν εἰρημένων εἰς τὴν ἐκκλησίαν προσῆλθεν ὁ ἡγεμὼν μετὰ τῆς ἡγεμονίδος καὶ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Πρίγκιπος ὑπὸ τῆς ἀκολουθίας αὐτῶν συνοδευόμενοι, καὶ ἀφοῦ ὁ χορὸς ἔψαλε δεήσεις τινὰς ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος ὁ τῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς καθηγητὴς Dr Kuno Fischer. Μόνη ἡ ἀγγελία ὅτι ὁ πανηγυρικὸς λόγος ἐκφωνηθήσεται ὑπ' αὐτοῦ εἶχε διεγείρει τὸ ἐνδιαφέρον πρὸς ἀκρόασιν, διότι καὶ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ διὰ τὴν ζωηρότητα τῶν παραστάσεων, τὸ νευρῶδες τοῦ λόγου καὶ τὴν διαύγειαν τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ διακρίνεται, καὶ μεταξὺ τῶν συγγραφέων τῆς συγχρόνου Γερμανίας ἔχει θέσιν. Ἐκ τῶν δοκιμοτέρων ἔργων αὐτοῦ εἶνε ἡ ἑξάτομος ἱστορία τῆς νεωτέρας φιλοσοφίας. Ἀλλὰ πλὴν τούτου πλεῖστα ἄλλα ἐξέδοτο συγγράμματα πραγματευόμενα περὶ τῆς Καντιανῆς φιλοσοφίας, περὶ Spinoza περὶ Descartes, ὡς καὶ πολλὰς περὶ αἰσθητικῆς συνέγραψε μελέτας ἑρμηνεύων τὰ ἔργα τοῦ Γοιτθίου, τοῦ Σχίλλερ, τοῦ Lessing, τοῦ Σαικσπήρου κτλ.

Πρὸ δεκατετραετίας διδάσκοντα ἐν Εἰδελβέργῃ δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀποσπάσωσιν ἐκ τῆς προσφιλοῦς αὐτῷ διαμονῆς αἱ ἀλλεπάλληλοι προσκλήσεις τῶν Πανεπιστημίων τῆς Λειψίας καὶ τοῦ Βερολίνου Δύω καὶ ἐπέκεινα ὥρας διήρκεσεν ὁ πανηγυρικὸς λόγος, ὃν ἀπήγγειλεν ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀλλοιώσεως τῆς φωνῆς καὶ διαρκῶς ἀμέριστον ἑλκύων τὴν προσοχὴν τῶν παρεστώτων. Θέμα τοῦ λόγου ἦν ἡ παράστασις τῶν περιπετειῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Εἰδελβέργης ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων, καὶ αἱ διάφοροι φάσεις δι' ὧν ἡ ἐν αὐτῷ διδασκαλία διῆλθεν. Ὁμολογουμένως μεγίστην ἐπεδείξατο δεξιότητα ὅπως ἐν τοσούτῳ βραχεῖ χρόνῳ σκιαγραφήσῃ τὴν εἰκόνα ὁλοκλήρου πεντακοσιετηρίδος.

Μετὰ μεσημβρίαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐδόθη γεῦμα ἐν τῷ εὐρυχώρῳ καταστήματι, ὅπερ καλεῖται Μουσεῖον, χρησιμεύει δὲ ὡς λέσχη τῶν καθηγητῶν, φοιτητῶν καὶ ἐπισήμων πολιτῶν. Τοῦ γεύματος συμμετέσχον ὁ ἡγεμὼν, ὁ Αὐτοκρατορικὸς Πρίγκηψ, αἱ ἀνώτεραι πολιτικαὶ στρατιωτικαὶ καὶ δημοτικαὶ τῆς πόλεως ἀρχαὶ καὶ οἱ ξενιζόμενοι ἀντιπρόσωποι. Ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν συνδαιτυμόνων ἀνήρχετο εἰς τριακοσίους περίπου. Ἕκαστος τῶν προσερχομένων ἐλάμβανεν ἐν τῇ εἰσόδῳ τὸν ἀριθμὸν τῆς θέσεως αὐτοῦ ἐν τῇ πολυπτερύγῳ τραπέζῃ τῆς μεγάλης αἰθούσης, ἢ ἐν τῇ παρακειμένῃ αὐτῇ, ἐτηρήθη δὲ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος ἀπαράμιλλος τάξις καὶ ἡσυχία, ἂν καὶ ὁ ἀφειδῶς διαχεόμενος ἐκλεκτὸς καὶ εὔοσμος τοῦ Ρήνου οἶνος, ποικίλων καὶ σπανίων εἰδῶν, συνετέλει οὐχὶ σμικρὸν ὅπως τὴν φαιδρότητα καὶ εὐθυμίαν τῶν συμποσιαστῶν παροξύνῃ. Αἱ προπόσεις ἦσαν ἐκ τῶν προτέρων διαγεγραμμέναι, καὶ οὐδεμία ἐκτὸς αὐτῶν οὔτε ἐπισήμως οὔτε κατ' ἰδίαν ἐγένετο. Ἡ πρώτη πρόποσις ἦν ὑπὲρ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, εἰς ταύτην δ' ἀπήντησεν ὁ Διάδοχος τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ θρόνου προπιὼν ὑπὲρ τοῦ Μεγάλου Δουκός, διεδέχθησαν δὲ ταύτας αἱ ἀλληλοδιαδόχως γενόμεναι προπόσεις ὑπὲρ τῆς Μεγάλης Δουκίσσης, ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου, ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος, ὑπὲρ τῶν προσκεκλημένων ξένων καὶ τέλος ὑπὲρ τῆς πόλεως τῆς Εἰδελβέργης. Ἐν πλήρει φαιδρότητι περὶ τὴν 6ην μ. μ. ἔληξε τὸ συμπόσιον καὶ οἱ συνδαιτυμόνες ἀπῆλθον ὅπως ἀναλάβωσι νέας δυνάμεις διὰ τὸ ἑσπερινὸν θέαμα. Τὸ θέαμα τοῦτο ἦν ἡ ὑπὸ τῶν φοιτητῶν παρασκευασθεῖσα λαμπαδηφορία, εἰς ἣν οὐ μόνον οἱ εἰς τὰ διάφορα σωματεῖα καὶ τοὺς συλλόγου ἀνήκοντες, ἀλλ' ἅπαντες ἀνεξαιρέτως μετέσχον. Οἱ λαμπαδηφοροῦντες φοιτηταὶ ἐβάδιζον στοιχηδὸν κατὰ σωματεῖα διῃρημένοι, ἑκάστου τῶν ὁποίων προηγεῖτο μουσικὸς θίασος, εἵποντο δ' ἀμέσως αἱ σημαῖαι τοῦ σωματείου καὶ

οἱ προϊστάμενοι αὐτοῦ ἔφιπποι καὶ ἐν τῇ κεκανονισμένῃ στολῇ. Πάντες δὲ ἀνεξαιρέτως ἐκοσμοῦντο διὰ τῶν ταινιῶν καὶ λοιπῶν διακριτικῶν σημείων τοῦ οἰκείου σωματείου.

(Ἕπεται τὸ τέλος).

Κ. Ν. Κοστης.

ΟΙΩΝΟΣ

Ἀθηναϊκὴ σελὶς

. . . Σήμερον, ἀνελπίστως, ἐξύπνησεν ὀλίγον καλλίτερα ἡ ἀσθενής.

Εἶνε ἡ πρώτη ἡμέρα μετὰ τριάκοντα ἄλλας ὁλοκλήρους, καθ' ἃς ἡ νεαρὰ κόρη κατάκειται παλαίουσα πρὸς τὸν θάνατον. Ἀπὸ μηνὸς ἤδη ὁ πυρετὸς φλογίζει τὰς σάρκας της καὶ κατατρύχει τὸ σῶμά της. Ὠχρά, ἡμιπνέουσα, ἐξηντλημένη, μόλις ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ὁμιλῇ ἔτι. Διὰ τῶν φλεβῶν της φαίνεται, κυανοῦν, μόλις ρέον τὸ ὀλίγον ὑπολειφθὲν αὐτῇ αἷμα καὶ αὐλακοῦντα τοὺς ἰσχνούς της βραχίονας διακρίνονται ὑπὸ τὴν πάλλευκον ἐπιδερμίδα τὰ νεῦρα. Ἡ κόμη της ἁπλοῦται ἀτημέλητος ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων καὶ τὸ ἀλγοῦν στῆθός της ὑπεγείρει συνεχὴς καὶ ἐπώδυνος στεναγμός. Ριγοῦσα παρ' ὅλην τοῦ δωματίου τὴν θερμότητα καὶ τὸ πάχος τῶν ἐφαπλωμάτων, συνέχει ταῦτα σφιγκτὰ περὶ ἑαυτὴν καὶ ἔξω αὐτῶν προβάλλουσαν ἀφίνει μόνην τὴν ξανθὴν κεφαλήν της, ἧς ἐμάρανε τὴν ἀνθηρότητα καὶ ἐρρόφησε τὴν δρόσον ἡ μυστικὴ νόσος. Καὶ ἀπὸ μηνὸς ἤδη ἔρχεται καὶ ἀπέρχεται ὁ ἰατρός, περίσκεπτος καὶ σκυθρωπός, μόλις συγκατανεύων νὰ προφέρῃ ὀλίγας λέξεις, μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ τοῦ λαθραίου κακοῦ τὸ αἴτιον, μὴ γνωρίζων πῶς νὰ πολεμήσῃ τὸν κρύφιον ἐχθρόν, μὴ ἀποκρινόμενος εἰς τῶν οἰκείων τ' ἀνήσυχα ἐρωτήματα.

Θὰ σωθῇ ; Δὲν θὰ σωθῇ ;

Κανεὶς δὲν ἠξεύρει.

Μόνον, ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ, προδήλως ἡ ζωὴ ἐκφεύγει τῶν χειλέων της καὶ ἡ ἐλπὶς ἐγκαταλείπει τὴν ψυχήν της.

Διὰ τοῦτο ἡ σήμερον εἶνε ἑορτὴ διὰ τὸν οἶκον. Ἡ μορφὴ τῆς πασχούσης φαίνεται ἐμψυχωμένη πλειότερον παρὰ ποτὲ ἀφ' ὅτου κατέπεσεν εἰς τὴν μοιραίαν της κλίνην. Ἡ χεὶρ της δὲν καίει ὅπως ἄλλοτε. Ἡ ἀναπνοὴ αὐτῆς εἶνε ἐλευθέρα καὶ ἡ φωνὴ καθαρά. Πρώτην τώρα φορὰν μόνη ἐζήτησε νὰ φάγῃ καὶ τῇ ἔδωκαν ἕνα κύαθον γάλακτος, ὃν ἔπιε λαιμάργως.

Καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς, ἡ μήτηρ της, ἥτις παρίσταται ἀπὸ τριάκοντα ἡμερῶν, συμπάσχουσα καὶ αὐτή, ἄγρυπνος ἡμέραν καὶ νύκτα, εἰς τὴν ἀγωνίαν της καὶ δὲν ἀπομακρύνεται τῆς κλίνης ἐφ' ἧς ταλαιπωρεῖται ἡ πτωχὴ ἄρρωστος καὶ τὴν περιθάλπει καὶ προλαμβάνει πᾶσαν της θέλησιν καὶ τὴν φιλεῖ καὶ τὴν θωπεύει καὶ τὴν βρέχει διὰ τῶν δακρύων της— ἡ μήτηρ της, ἥτις εἶδεν ἤδη ἓν ἄλλο της τέκνον κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὁμοίως καὶ ἀπαραλλάκτως ἐκλιπόν, τὴν παρατηρεῖ ἀτενῶς διὰ τῶν φλογερῶς της ὀμμάτων καὶ αἰσθάνεται τὴν καρδίαν την ἀνοιγομένην πάλιν εἰς τὴν ἐλπίδα καὶ ἀναμένει μετὰ παλμῶν τί θὰ εἴπῃ ἐπὶ τῇ μεταβολῇ ταύτῃ ὁ ἰατρὸς καὶ κύπτει ἀπὸ τοῦ παραθύρου διὰ νὰ τὸν ἴδῃ ἐρχόμενον . . . .

* *
*

Ἡ πρωΐα, ἀνέφελος ἀττικὴ πρωΐα, εἶνε φαιδροτάτη. Ἀπὸ τοῦ Ὑμηττοῦ ὁ ἥλιος ἀνέρχεται κατὰ μικρόν, βραδύς, λαμπρός, μεγαλοπρεπής, ὡς ἐν ἀποθεώσει δόξης καὶ θριάμβου. Ἡ διαφανὴς ὁμίχλη, ἡ περιβάλλουσα τὸ ὑπνῶττον ἄστυ, διαλύεται βαθμηδὸν—νυκτερινὸν κάλυμμα ὅπερ ἀποτινάσσει ἐγειρομένη ἡ πόλις. Ἐν τῷ φωτὶ τῆς ἀρχομένης ἡμέρας αἱ οἰκίαι διαγράφονται λευκαὶ καὶ χαροπαί, ὄρθιαι ἐν μακρᾷ παρατάξει, κατὰ στοίχους, ἑκατέρωθεν τῶν δρόμων. Τὰ παράθυρα ἀνοίγονται, αἱ θύραι ἀναπετάννυνται, ἡ μακρὰ σιγὴ τῶν σκοτεινῶν ὡρῶν φυγαδεύεται ὑπὸ τὰς λάμψεις τῆς αὐγῆς. Αἱ ὑπηρέτριαι ἐμφανίζονται εἰς τοὺς ἐξώστας, κρατοῦσαι τὰ σάρωθρά των, μὲ ἀνασεσυρμένας χειρίδας καὶ βεβαρημένους ὑπὸ τοῦ ὕπνου ὀφθαλμούς. Εἰς τὸ καφφενεῖον τῆς γειτονίας προσῆλθον ἤδη οἱ ἐωθινώτεροι τῶν πελατῶν καὶ κάθηνται ἀναγινώσκοντες τὴν ἐφημερίδα, Ὁ παντοπώλης χύνει ἀπὸ τοῦ οὐδοῦ του ἀλλεπαλλήλους κάδους ὕδατος ἐπὶ τῶν πλακῶν, καταβρέχων τὸ πρὸ τοῦ καταστήματός του πεζοδρόμιον. Εἰς τοῦ ὑποδηματοποιοῦ οἱ μαθητευόμενοι κόπτουν εἰς τμήματα τὰ δέρματα καὶ προετοιμάζουν τὴν ἐργασίαν. Τὰ ἀετώματα τῶν οἰκιῶν χρυσοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀνατέλλοντος φωτός. Μία ἀκτὶς θραύεται εἰς μυρίους σπινθῆρας ἐντὸς τοῦ ρυπαροῦ παροδίου ρυακίου, ἐν ᾧ ρίπτονται τὰ νερὰ ἀπὸ τῶν πέριξ αὐλῶν, ὅπερ ἀναλάμπει. Πλήμμυρα αἴγλης καὶ ζωῆς ἀντικαθίστησι τὴν βαρεῖαν τῆς νυκτὸς σκιάν.

* *
*

Καὶ ἀπὸ τῆς ἐξεγειρομένης ὁδοῦ ἀναβαίνει θόρυβος σύμμικτος, βοὴ μυριόφωνος, ἀλλαλαγμὸς καὶ πάταγος ποικίλος. Οἱ πρωϊνοὶ διαβάται περῶσι μεταβαίνοντες εἰς τὰς ὑποθέσεις των. Τὰ παιδία τῶν σχολείων διέρχονται μὲ τὰ βιβλία των ὑπὸ μάλης, πηδῶντα. Γηραιά τις οἰ-

κοκυρὰ κάμπτει τὴν γωνίαν ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς θεραπαινίδος της κρατούσης διὰ τῆς δεξιᾶς κάλαθον μεταβαίνουσα βεβαίως εἰς τὴν ἀγοράν. Κάρρον φορτωμένον διὰ λίθων καὶ δοκῶν κυλίεται μετὰ δυσκολίας πολλῆς καὶ κρότου περισσοτέρου, ὡς μέθυσος, ἐπὶ τῶν ἐξηρθρωμένων τροχῶν του. Καὶ βαθμηδόν, βαθμηδόν, ἐφ' ὅσον προχωρεῖ ἡ ἡμέρα, ἀλληλοδιαδόχως, διέρχεται κραυγάζον, ἐν ἐκκωφαινούσῃ συναυλίᾳ ἐν ᾗ ἀντιπροσωπεύονται πάντες τῆς μουσικῆς κλίμακος οἱ τόνοι, ὅλον τὸ ὀχληρότατον πλῆθος τῶν μικροπωλητῶν, τῶν μικρεμπόρων ἢ τῶν παραγγελιοδόχων, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν ζωὴν τῶν ἀπομεμακρυσμένων συνοικιῶν. Διῆλθεν ἤδη ὁ γαλακτοπώλης, ὁ ὑψηλὸς καὶ ἄγριος λοιδωρικιώτης, ὁ δι' ἀπαισίου ὑποκώφου μυκηθμοῦ διαλαλῶν τὸ ἐμπόρευμά του. Παρῆλθεν ἡ ἀντιπολιτευομένη αὐτὸν συνοδεία αἰγῶν, ἣν ἀμέλγει παρ' ἑκάστην θύραν χάριν τῶν ἐπιθυμούντων νωπὸν γάλα παροίκων ὁ ὁδηγός της, κροταλίζουσα τοὺς κωδωνίσκους της καὶ βληχωμένη. Παρῆλθον δύο ἢ τρεῖς πωλῆται βελονῶν καὶ καρφίδων καὶ δακτυληθρῶν καὶ νημάτων. Ἠκούσθη τοῦ ἀρτοποιοῦ ἡ χονδρὴ φωνὴ καὶ ἡ μελιτώδης φλυαρία τῆς γραίας τῆς πωλούσης βότανα καὶ φύκη. Καὶ ἀκολουθοῦντες αὐτοὺς διέρχονται κατόπιν ἰχθυοπῶλαι, πραγματευταί, λαχανοπῶλαι, ὀπωροπῶλαι, ὀψοπῶλαι, ὅλα τῶν ἐμπορευομένων τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη, κύπτοντες τὸν αὐχένα ἀπὸ τὸ βάρος τῶν προμηθειῶν των ἢ ἐπιφορτίζοντες δι' αὐτῶν τὴν ράχιν ψωραλέου ὀναρίου.

* *
*

Ἀλλά, δεσπόζουσα τῶν λοιπῶν, παράδοξος κραυγὴ ἤχησε μακρόθεν.

— Τύχαις, καλαῖς τύχαις !....

Εἶνε εἷς τῶν γνωστῶν ἐκείνων πλανήτων πωλητῶν τυχῶν, οὓς συναντᾷ τις συχνότατα ἀνὰ τοὺς ἀποκέντρους δρομίσκους καὶ τὰς μεμακρυσμένας γειτονίας. Περίεργον εἶδος ἀλητῶν, περίεργον ἐπάγγελμα ἀσκοῦντες, περίεργον ἐμπόρευμα προσφέροντες εἰς πώλησιν — τὴν τύχην τοῦ ἀγοραστοῦ—ἐξ ἧς ζητοῦν νὰ κάμουν τὴν ἰδικήν των. Φέρει ἐπὶ τοῦ ἑνὸς τῶν ὤμων του εἰδός τι τρίποδος καὶ ἐπὶ τοῦ ἄλλου κλωβίον, ἐν ᾧ πηδᾷ ἐγκλειστον πτηνόν, προχωρεῖ βραδέως διὰ τῆς ὁδοῦ, φωνῶν ἀδιακόπως, κηρύττων ὅτι γνωρίζει χάρις εἰς τὸ θαυμάσιον πτηνόν του τὰ μυστήρια τῆς εἱμαρμένης καὶ ἀνακοινοῖ ταῦτα εἰς τὸν βουλόμενον—πλανόδιος Πυθία ἀπονέμουσα ἀντὶ δεκαλέπτου ἑκατομμύρια ἢ στέμματα, στεφάνους γάμων, δακτυλίους ἀρραβώνων, ἀνώτατα ἀξιώματα ἢ μακρὰ καὶ εὐδαίμονα ἔτη. Καὶ ἐξέρχονται ἐν σπουδῇ ἀναμένουσαι τὴν διάβασίν του εἰς τὰς θύρας ἢ τὰ παράθυρα νεάνιδες φλεγόμεναι νὰ μάθουν ἂν θ' ἀναφθῶσι ταχέως καὶ δι' αὐτὰς τῆς ὑπανδρείας αἱ λαμπάδες, γραῖαι ὀρεγόμεναι νὰ πληροφορηθοῦν πόσος ὑπολείπεται αὐτοῖς μέχρι τοῦ πεπρωμένου τέρματος καιρός, νεανίσκοι ἐρωτευμένοι ἢ παιδία περίεργα καὶ ἐπιθυμοῦντα νὰ γελάσουν. Καὶ ὁ πρόθυμος χρησμοδότης καταβιβάζει ἀμέσως ἀπὸ τῶν ὤμων του τὸν τρίποδά του, ἀνοίγει τὸν κλωβὸν τοῦ πτηνοῦ, παρουσιάζει αὐτῷ πολύχρωμά τινα ἔντυπα καὶ δεδιπλωμένα χαρτία, ἐσκορπισμένα ἐντὸς ἰδιαιτέρου σιδηροῦ δισκαρίου, καὶ ἐκεῖνο ραμφίζει ἓν καὶ ὁ ὑποφήτης τὸ παραλαμβάνει καὶ τὸ ἐγχειρίζει εἰς τὸν χρησμοδοτούμενον. Καὶ ἡ πορεία του οὕτω βαίνοντος καθίσταται σχεδὸν θριαμβευτική, καὶ ἀνὰ ἕκαστον στάθμὸν ὃν κάμνει πυκνοῦται γύρω του τὸ πλῆθος καὶ οἱ ἀγυιόπαιδες παρακολουθοῦσιν αὐτὸν ἐξόπισθεν κατὰ σμήνη ἀλλαλάζοντες καὶ οἱ ἐξῶσται πληροῦνται κεφαλῶν κατὰ τὴν διάβασίν του καὶ τὰ παραπετάσματα ἀνασύρονται καὶ καραδοκοῦσι τὴν ἔλευσίν του ἀνυπόμονοι μορφαί. Καὶ ἐκεῖνος προβαίνει, ἀργά, σχεδὸν ὑπερηφάνως, ὡς νὰ εὑρίσκετο πράγματι ἐν τῷ μέσῳ λαοῦ, τῶν τυχῶν τοῦ ὁποίου εἶνε κύριος. Ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐντείνεται, ὀξυτέρα, διαυγεστέρα, ζωηροτέρα. Ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν προσεγγίζει, ἀκούεται ἐγγύτερον, ἀντηχεῖ σχεδὸν ὑπὸ τὸ παράθυρον τῆς ἀσθενοῦς.

Ἡ μήτηρ εἶνε ἀκόμη ἐκεῖ, ἀναμένουσα μὴ φανῇ ὁ ἰατρός.

Καὶ ὁ τυχοπώλης ὑψόνει τὴν ρῖνα πρὸς τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον.

— Θέλεις νὰ ἰδῇς τὴν τύχη σου, κυρά ;...

Τὴν τύχην της!

Τῆς κόρης της τὴν τύχην θὰ ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ, θὰ ηὔχετο νὰ ἤξευρεν! Ἀπὸ τὴν τύχην ἐκείνης κρέμαται καὶ ἡ ἰδική της. Ἀλλ' ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ τῆς τὴν εἴπῃ ; Τίς οἶδε! Γελῶσα καὶ ἡ ἰδία διὰ τὴν αἰφνιδίαν προληπτικὴν ἐπιθυμίαν, ἥτις τὴν κατέλαβε, δὲν ἀντέχει εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ ἴδῃ τί θὰ δυνηθῇ ἄρά γε νὰ τῆς προφητεύσῃ τὸ πτηνὸν αὐτό, τὸ σοφὸν πτηνόν, ὅπερ περιάγει ὁ ἀγύρτης. Ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἔλθῃ ὁ ἰατρὸς καὶ θὰ τῆς εἴπῃ τί πρέπει νὰ πιστεύῃ καὶ τί ὄχι, τί πρέπει νὰ ἐλπίζῃ καὶ τί μή. Ἕως τότε ἂς ἐρωτήσῃ καὶ τὸ ἀστεῖον αὐτὸ μαντεῖον τῆς ὁδοῦ, χάριν περιεργείας....

Καὶ καλεῖ τὸν ἀλήτην καὶ τῷ λέγει νὰ τῇ δώσῃ μίαν τύχην διὰ τὴν κόρην της.

Ὁ πλάνης ἀποθέτει τὸν τρίποδά του κατὰ γῆς, στηρίζει ἐπ' αὐτοῦ τὸν κλωβόν του, ἀνοίγει τὴν θύραν του καὶ ἐξάγει τὸ πτηνόν. Τὸ χειρόηθες πτερωτὸν δίπουν περιπατεῖ ἐπὶ μικρὸν ἐντὸς τοῦ ἔξωθεν σιδηροῦ δισκαρίου, παρατηρεῖ ὡς ν' ἀναζητῇ τι τὰ πρὸ αὐτοῦ ἠπλωμένα πολύχρωμα χαρτία καὶ τυχαίως ραμφίζει ἓν κίτρινον, ὅπερ ἐκεῖνος ρίπτει πρὸς τὴν πελάτιδά του.

Ἐκείνη τὸ ἁρπάζει πετῶν καὶ τὸ ἐκδιπλόνει μὲ ἀκουσίως τρέμουσαν κατά τι παραδόξως χεῖρα.

Εἶνε εἷς τῶν συνήθων τοιούτων χρησμῶν, ἀνόητος καὶ ἀσυνάρτητος προφητεία, γεγραμμένη εἰς σόλοικον καὶ ἰδιόρρυθμον γλῶσσαν :

«Κυρία μου, τόρα εἶσαι κακότυχη καὶ δὲν περνᾷς καλά. Θὰ ὑποφέρῃς πολὺ καὶ θὰ κακοπεράσῃς ἀκόμη περισσότερον. Ἀλλὰ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ θὰ νικήσῃς τὰς περιπετείας καὶ θὰ προοδεύσῃς. Καὶ θὰ ὑπανδρευθῇς ἕναν πλούσιον καὶ θὰ κάμῃς παιδιὰ πολλὰ καὶ καλὰ καὶ θὰ σοῦ ζήσουν ὅλα. Καὶ σὺ θὰ ζήσῃς ὀγδοήντα χρόνια καὶ θὰ ἰδῇς ἔγγονα καὶ δισέγγονα. . . . .»

Καὶ ἡ ἐκ τοῦ προχείρου ἀποκάλυψις αὕτη τῶν μελλόντων ἐξακολουθεῖ ἀκόμη, ἀκόμη, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόνου καὶ διὰ τῶν αὐτῶν φράσεων. Ἡ μήτηρ ἀναγινώσκει βραδέως καὶ μεγαλοφώνως, μειδιῶσα κατ' ἀρχάς· ἀλλὰ βαθμηδὸν ἀόριστος συγκίνησις χαρᾶς τὴν καταλαμβάνει καὶ τρέμει βιαιότερον ἤδη ἡ χεὶρ της καὶ πάλλει σφοδρῶς ἡ καρδία της. Ἀπὸ τοῦ ἀψύχου καὶ κακοτυπωμένου χαρτίου νομίζει ὅτι ἐξέρχεται φωνὴ μυστηριώδης μάντεως ἀληθοῦς καὶ νομίζει ὅτι πράγματι κρατεῖ μεταξὺ τῶν δακτύλων της τῆς κόρης της τὴν τύχην. Καὶ ἐφ' ὅσον ἀκούονται ἐν τῇ σιγῇ τοῦ δωματίου τ' ἀνορθόγραφα καὶ ἀσύντακτα καὶ συγκεχυμένα ἀλλ' εὐάγγελα ἐν τούτοις ρήματα, τοῦτο φαίνεται ὡς νὰ πληροῦται φωτὸς καὶ καταγλαΐζεται τῆς μητρὸς τὸ πρόσωπον καὶ μειδιᾷ τὸ ὠχρανθὲν τῆς ἀσθενοῦς χεῖλος...

Μιχαὴλ Μητσάκης.

ΟΙ ΧΡΥΣΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

Τὴν 31 Δεκεμβρίου τοῦ παρόντος ἔτους 1887 συμπληροῦται πεντηκονταετία ὁλόκληρος ἀφ' ἧς ὁ πάπας Λέων ὁ ΙΓ' ἀνέλαβε τὸ ἱερατικὸν σχῆμα, ἢ ὡς εὐφυῶς ὥρισε τὴν ἑορτὴν εὐρωπαϊκή τις ἐφημερίς, ὁ ἐν Ρώμῃ ἑδρεύων ποντίφηξ πανηγυρίζει τοὺς χρυσοῦς αὐτοῦ γάμους. Ἐπὶ τούτῳ δῶρα ἤρξαντο ἀποστελλόμενα αὐτῷ ἐκ πάσης γωνίας τοῦ κόσμου, οὐ μόνον παρὰ τῶν εὐλαβῶν καθολικῶν, οἵτινες ἀναγνωρίζουσιν αὐτὸν ὡς τὸν ὑπέρτατον ἄρχοντα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν τῶν σχισματικῶν καὶ τῶν ἀπίστων. Ἡγεμόνες, πόλεις, κοινότητες, κληρικοί, ἰδιῶται ἀμιλλῶνται τίς νὰ προσφέρῃ τὸ πολυτιμότερον καὶ κομψότερον δῶρον. Ὁ Σουλτάνος ἀπέστειλεν αὐτῷ ἤδη λαμπρὸν ἀδαμαντοκόλλητον δακτύλιον, ἀξίας 250,000 περίπου δραχμῶν. Ἡ αὐτοκράτειρα αὐτὴ τῆς Κίνας ἐδήλωσεν ὅτι θὰ πέμψῃ ἐπίσης πολύτιμον δῶρον, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας ἀνέθηκεν εἰς ἕνα τῶν ὀνομαστοτέρων τοῦ Βερολίνου κοσμηματοτεχνῶν νὰ φιλοτεχνήσῃ βαρύτιμον κόσμημα διὰ τὸν Πάπαν. Ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Βικτωρία, ἥτις ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς πεντηκονταετηρίδος τῆς στέψεώς της θὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Πάπα ὡς δῶρον λαμπρότατον μωσαϊκόν, θὰ ἀποστείλῃ αὐτῷ τὴν παλαιὰν Γραφήν, πολυτελῶς ἐσταχωμένην. Ἡ βασίλισσα τῆς Ἱσπανίας, ἧς ὁ υἱὸς εἶνε βαπτιστικὸς τοῦ Πάπα ἀπέστειλε διὰ τοῦ πρεσβευτοῦ αὐτῆς πολύτιμον δακτύλιον, φέροντα ἐγκεκολλημένον ὡραῖον σάπφειρον. Καὶ οἱ ἡγεμόνες δὲ τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Πορτογαλλίας δὲν θὰ καθυστερήσωσιν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς πρὸς τὸν Πάπαν ὑπὸ τοῦ καθολικοῦ κόσμου ἐπιδεικνυομένης τιμῆς καὶ ἀφοσιώσεως. Ἐν ὀνόματι τῆς Γαλλίας ὁ πρόεδρος τῆς δημοκρατίας ἔπεμψεν ἤδη δύο θαυμαστὰ ἀγγεῖα τῶν Σεβρῶν.

Μετὰ τοὺς ἡγεμόνας ἔρχονται αἱ ἐπισκοπικαὶ διοικήσεις, αἱ κοινότητες, οἱ ἰδιῶται. Ἡ ἐπισκοπικὴ διοίκησις τῆς Λυῶνος παρήγγειλε τὴν κατασκευὴν ἀπολαμπούσης ἀλουργίδος διὰ χρυσοῦ καὶ μετάξης συνυφασμένης ἐπὶ λευκοῦ ὁλοσηρικοῦ μετὰ τῶν σημάτων τῆς πόλεως τῆς Λυῶνος καὶ τῶν οἰκοσήμων τοῦ Πάπα, συμπεπλεγμένων πρὸς ρητὸν τῆς Ἀποκαλύψεως. Ἡ ἐπισκοπὴ τοῦ Διζῶν ἀποστέλλει μαρμάρινον ἄγαλμα τοῦ ἐκεῖθεν καταγομένου ἁγ. Βερνάρδου· ἑτέρα ἐπισκοπὴ ἄγαλμα τῆς Παρθένου, καὶ ἄλλαι ἄλλα. Ἡ τυπογραφικὴ Ἑταιρία τῶν Παρισίων προσφέρει ἀριστούργημά τι τῆς γαλλικῆς τυπογραφίας. Ὁ δὲ ἀρχιεπίσκοπος τῶν Παρισίων λαμπροτάτην τιάραν ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου μετὰ πολυτίμων λίθων, ἥτις ἔσται θαῦμα γαλλικῆς κομψότητος. Ἡ πόλις τῆς Νεαπόλεως θὰ προσφέρῃ πάγχρυσον θρόνον. Αἱ 2750 ἐκκλησιαστικαὶ ἐνορίαι τῆς Βελγικῆς θὰ ἀποστείλωσιν ἑκάστη ἴδιόν τι δῶρον, ἀνεξαρτήτως τῶν ἀποσταλησομένων ὑπὸ τῶν ἐπισκοπῶν, τῶν σχολείων, τῶν κολλεγίων, κτλ. Οἱ καθολικοὶ τῆς Γερμανίας ἀπεφάσισαν νὰ πέμψωσι πάντα τὰ ἐπιστημονικὰ καὶ φιλολογικὰ ἔργα, τὰ δημοσιευθέντα ἐν γερμανικῇ γλώσσῃ ἀφ' ἧς ὁ Λέων ΙΓ' ἀνῆλθε τὸν παπικὸν θρόνον. Ἡ συλλογὴ αὕτη θὰ ἀποτελέσῃ βιβλιοθήκην ἐξ εἰκοσακισχιλίων τόμων, μεθ' ἧς θὰ συναποσταλῇ καὶ λεπτομερὴς κατάλογος. Ἐξ Ὁλλανδίας ὡσαύτως θὰ ἀποσταλῶσι πολλὰ δῶρα, μνημονεύεται δ' ἰδίᾳ ἐξ αὐτῶν ὡραιότατον θυσιαστήριον ἐκ δρυὸς ἐγγλύπτου καὶ πολλαπλῶς κεχρωματισμένης.

Αὗται εἶνε αἱ κυριώτεραι τῶν μέχρι τοῦδε ἀγγελθεισῶν προσφορῶν. Πάντα δὲ ταῦτα τὰ δῶρα θὰ συγκεντρωθῶσιν εἰς λαμπρὰν ἔκθεσιν, ἧς αἱ πύλαι θὰ ἀνοιχθῶσιν ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν τῆς ἐπισήμου ἐπετείου τοῦ Πάπα.

—κ—

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Οὕτω βαδίζει ὁ κόσμος· ἐργάζεταί τις, σχεδιάζει, διαρρυθμίζει ἀφ' ἑνός, ἡ δὲ Τύχη ἐπιτελεῖ τὸ ἔργον αὐτῆς ἀφ' ἑτέρου· καὶ ἀπὸ τοῦ ἀπλήστου κατακτητοῦ τοῦ θέλοντος νὰ καταπίῃ τὴν γῆν μέχρι τοῦ φιλησύχου τυφλοῦ ὃν ὁδηγεῖ ὁ σκύλος του, πάντες εἶνε τὸ παίγνιον τῶν ἰδιοτροπιῶν τῆς Τύχης.

(Beaumarchais)

—

Ὅ,τι σὲ ἔσωσε ποτὲ ἀπὸ μεγάλης τινὸς δυστυχίας δὲν δύνασαι ἐνίοτε νὰ τὸ μεταχειρισθῇς ἐπὶ τῶν μικρῶν κινδύνων. Τολμηρὰ βολὴ ῥίπτει τὸν λέοντα νεκρόν· πῶς ὅμως θὰ προφυλαχθῇς κατὰ τοῦ σμήνους τῶν μυιῶν;

—

Ἡ μητρικὴ φιλοστοργία εἶνε ὁ πατριωτισμὸς τῶν γυναικῶν.

—

Καρδίαι τινὲς ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ βαθέα ὕδατα: ἄνωθεν εἶνε διαυγῆ, ἐνῷ κάτω κρύπτουσιν ἰλὺν καὶ βόρβορον. Ρίψε ὅμως ἕνα λίθον ἐντός, καὶ εὐθὺς θὰ ἴδῃς τὸ ὅλον θολούμενον καὶ γινόμενον σκιερόν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Μέχρι ποίου βαθμοῦ φθάνουσιν αἱ ἰδιοτροπίαι τῶν φιλαρέσκων δεσποινῶν τῶν Παρισίων καταδεικνύει ἡ ἐν Παρισίοις δικασθεῖσα τελευταῖον παράδοξος δίκη, ἣν ἀναφέρομεν ἐνταῦθα· Ὁ ἀνθοκόμος Dupouchelle κατήγγειλε τὸν μαρκήσιον Beauharnais ὅτι ἀρνεῖται νὰ πληρώσῃ εἰς αὐτὸν 15,000 φράγκων ἀντίτιμον τῶν ἀνθοδεσμῶν τοῦ χοροῦ ἃς ἑκάστοτε ἀπέστελλε εἰς τὴν σύζυγόν του. Ὁ ἀνθοκόμος διηγήθη τὰ ἑξῆς εἰς τὸ δικαστήριον. «Ἡ κυρία μαρκησία δὲν ἤθελε πάντοτε νὰ ἔχῃ τὰ πρῶτα τυχόντα ἢ καὶ ἁπλῶς μόνον σπάνια ἄνθη. Ἑκάστην πρωΐαν μοὶ ἔστελλε τὴν θαλαμηπόλον της φέρουσαν δεῖγμα τοῦ στολισμοῦ τῆς κυρίας της, πάντοτε δὲ τὰ ἄνθη μου ἔπρεπε νὰ ἔχωσι τὸ χρῶμα τῶν ἐνδυμάτων της, οἱονδήποτε καὶ ἂν ἦτο τοῦτο καὶ οἱασδήποτε παραλλαγὰς καὶ ἂν ἐδείκνυε. Ἡμέραν τινὰ ὅπως σχηματίσω ἀνθοδέσμην ἐξ ὑακίνθων, ἁρμόζουσαν εἰς ἔνδυμα χρώματος ἡλιοτροπίου, ἔτρεχα ἓξ ὥρας ἐφ' ἁμάξης ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῶν Παρισίων, διότι μοὶ ἔλειπον ἀκόμη τρεῖς μικροὶ θύρσοι ὅπως συμπληρώσω τὴν ἀνθοδέσμην. Τέλος τοὺς εὗρον ὡς ἐκ θαύματος ἐντὸς τοῦ παραθύρου μοδίστας τινός, ἣν ἐπλήρωσα διὰ ποσότητος χρυσοῦ ἴσου πρὸς τὸ βάρος τῶν ἀνθέων. Ὅ,τι εὑρίσκετο εἰς τοὺς κήπους τῶν ἀνθοκόμων σπανίως ἥρμοζεν εἰς τὸ χρῶμα, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἡ κυρία μαρκησία. Ἕνεκα ἀνθοδέσμης τινὸς ἐκ τοῦ εἴδους τῶν ῥόδων, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται βρυώδη, καὶ ἥτις ἔπρεπε νὰ ταιριάζῃ εἰς τοαλέττα ροδόχρουν κατάστικτον δι' ἀργύρου, ἐταξείδευσά ποτε ἐπίτηδες μὲ τὸ ταχὺ εἰς Νίκαιαν. Τὰ ἐξωτικὰ φυτὰ ἅτινα μοὶ ἐζήτησε διὰ ἰαπωνικήν τινα ἐσθῆτα ἔκοψα ἀπὸ τὸ πολύτιμον θερμοκήπιόν μου».

Ἡ μαρκησία ἐρωτηθεῖσα δὲν εὕρισκε τὸν λογαριασμὸν πολὺ ἀκριβόν, ἐπῄνεσε μάλιστα τὸν Dupouchelle εἰποῦσα ὅτι πάντοτε ὑπερέβη τὰς προσδοκίας της καὶ ἐθεώρησε τὴν ἄρνησιν τοῦ συζύγου της ἁπλῶς ὡς ἰδιοτροπίαν. Τὸ δικαστήριον ἐσυμβίβασε τὴν ὑπόθεσιν ἀποφανθὲν ὅτι ὁ μὲν μαρκήσιος πρέπει νὰ πληρώσῃ 15,000 φρ. ὁ δὲ ἀνθοκόμος νὰ παρέχῃ εἰσέτι ἐπ' ὀλίγον χρόνον, μέχρι τοῦ Πάσχα, ἄνθη εἰς τὴν μαρκησίαν δωρεάν, ὅπερ οὗτος ἐδέχθη εὐχαρίστως.

Μία ἀρχαία βιβλιοθήκη πυρποληθεῖσα.

Τὸ ἀρχαιότατον φιλολογικὸν μουσεῖον τοῦ κόσμου κατεστράφη ἐσχάτως ὑπὸ τῶν φλογῶν. Ἦτο τὸ μουσεῖον τοῦτο αὐτὴ ἡ οἰκία τοῦ Κομφουκίου παρὰ τὸν ποταμὸν Λόο τῆς Κίνας, ἐν ᾗ ἐσώζετο ἡ ἰδιαιτέρα βιβλιοθήκη τοῦ μεγάλου ἐκείνου φιλοσόφου. Ἀπὸ δισχιλίων καὶ πεντακοσίων ἐτῶν οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ, οἵτινες φέρουσι τίτλον ἀναλογοῦντα πρὸς τὸν δουκικόν, παρελάμβανον ἐκ διαδοχῆς τὴν πολύτιμον ταύτην οἰκίαν ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν.

Ὁ κύριος Gruff ἐν Ἀμερικῇ, εἷς τῶν γνωστοτέρων τεχνιτῶν τῆς Βασιγκτῶνος, εὗρε μικρόν τι ἐργαλεῖον, ὅπερ ὠνόμασε «bucking». Τὸ ἐργαλεῖον ἔχει διαφόρους μορφὰς κατ' ἀρέσκειαν καὶ δύναται νὰ κρατηθῇ εὐκόλως ἐντὸς τοῦ στόματος. Ἐὰν ἡ φωνὴ τοῦ ἀνθρώπου διέλθῃ διὰ τοῦ ἐργαλείου προσλαμβάνει τόνον γλυκὺν καὶ εὐάρεστον, οἱαδήποτε φωνὴ καὶ ἂν εἶνε. Ὁ ἐφευρέτης ζητεῖ νὰ τελειοποιήσῃ τὸ ἐργαλεῖόν του, ἐλπίζων ὅτι δι' αὐτοῦ θὰ δυνηθῇ νὰ πλάσῃ φωνὴν ὑψηλοτέραν τῆς διαπασῶν, καὶ ὅτι οἱ ὑψίφωνοι δι' αὐτοῦ θὰ αὐξήσωσι τοὺς μουσικοὺς αὐτῶν τόνους.

Μεταξὺ δύο ἐραστῶν:

Ἡ δεσποινίς.—Ἂν μ' ἀγαπᾷς, μοῦ ὑπόσχεσαι ὅτι θὰ κάμῃς ὅ,τι σοῦ 'πῶ;

Ὁ κύριος.—Ναί, ἄγγελέ μου· σοῦ τὸ ὀμνύω.

Ἡ δεσποινίς.—Νυμφεύσου τὴν μητέρα μου, εἶνε χήρα!..

Τηλεγράφημα ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν:

«Ἀγαπητὲ ἀδελφέ, Φανὴ ἔτεκε δίδυμα· αὔριον πλείονα.»

Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ. 1887—823